

Fundusze Europejskie

Regulamin wyboru projektów do dofinansowania w sposób konkurencyjny w ramach naboru nr FELU.11.05-IZ.00-001/25 Działania 11.5 Ochrona dziedzictwa naturalnego, bezpieczeństwo i rozwój zrównoważonej turystyki obszarów innych niż miejskie (typy projektu 1,2,3,4) Priorytetu XI Rozwój zrównoważony terytorialnie programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027

Spis treści

WYKAZ SKRÓTÓW I POJĘĆ	4
Rozdział 1. Podstawy prawne, dokumenty programowe i horyzontalne	9
Rozdział 2. Postanowienia ogólne	13
Rozdział 3. Informacje o naborze	15
3.1. Informacje ogólne	15
3.2. Terminy i doręczenia	18
3.3. Forma komunikacji z Instytucją organizującą nabór	18
3.4. Wyjaśnienia w zakresie procedury oceny wniosku o dofinansowanie .	19
3.5. Cel postępowania	19
3.6. Źródła finansowania i kwota środków przeznaczona na dofinansowanie projektów	20
3.7. Termin, forma i miejsce składania wniosków o dofinansowanie	21
3.8. Forma składania uzupełnień/poprawek/wyjaśnień do wniosku o dofinansowanie	23
3.9. Wycofanie (anulowanie) wniosku o dofinansowanie	24
Rozdział 4. Wymagania naboru i zasady finansowania	25
4.1. Podmioty uprawnione do ubiegania się o dofinansowanie	25
4.2. Typ projektu	26
4.3. Wymagania w zakresie wskaźników projektu	27
4.4. Dofinansowanie, wkład własny projektu	28
4.5. Kwalifikowalność	28

4.6. Uproszczone metody rozliczania wydatków	38
4.7. Informacja i promocja w projekcie	40
4.8. Zasady horyzontalne	40
4.8.1. Realizacja zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami	42
4.8.2. Zasada równości kobiet i mężczyzn	46
4.8.3. Zasada zrównoważonego rozwoju oraz DNSH, czyli „nie czyń znaczącej szkody”	48
4.8.4 Pomoc publiczna i pomoc de minimis	49
Rozdział 5. Szczegółowa procedura oceny projektu	53
5.1. Ocena formalna	53
5.2. Ocena merytoryczna	56
5.3. Zakończenie oceny i rozstrzygnięcie naboru - wybór do dofinansowania	61
5.4. Umowa o dofinansowanie	64
5.5. Procedura odwoławcza	68
5.6. Unieważnienie naboru	71
Rozdział 6. Klauzula informacyjna dla wnioskodawców/beneficjentów i osób wyznaczonych do kontaktu	72
Załączniki	75

WYKAZ SKRÓTÓW I POJĘĆ

alokacja – kwota środków z EFRR przeznaczona na nabór;

baza konkurencyjności (BK2021) – strona internetowa prowadzona przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego przeznaczona do zamieszczania zapytań ofertowych zgodnie z zasadą konkurencyjności określoną w podrozdziale 3.2 Wytycznych dotyczących kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027 (<https://bazakonkurencyjnosci.funduszeuropejskie.gov.pl/>);

Beneficjent – beneficjent w rozumieniu art. 2 pkt 1 ustawy wdrożeniowej, na podstawie art. 2 pkt 9 rozporządzenia ogólnego;

CST2021 – Centralny System Teleinformatyczny, tj. system teleinformatyczny, o którym mowa w art. 2 pkt 29 ustawy wdrożeniowej, w którym rejestruje się i przechowuje w formie elektronicznej dane, zgodnie z art. 72 ust. 1 lit. e Rozporządzenia ogólnego, którego budowę, rozwój i utrzymanie zapewnia minister odpowiedzialny za rozwój regionalny;

dni robocze – dni od poniedziałku do piątku, z wyłączeniem dni ustawowo wolnych od pracy;

dzień/dni – ilekroć w niniejszym regulaminie mówi się o „dniu” lub „dniach”, rozumie się przez to dni kalendarzowe;

dofinansowanie – dofinansowanie, o którym mowa w art. 2 pkt 3 ustawy wdrożeniowej – finansowanie UE lub współfinansowanie krajowe z budżetu państwa, przyznane na podstawie umowy o dofinansowanie projektu albo decyzji o dofinansowaniu projektu, lub ze środków funduszy celowych o ile tak stanowi umowa o dofinansowanie projektu albo decyzja o dofinansowaniu projektu;

DW EFRR – Departament Wdrażania Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego w Lublinie;

Działanie – Działanie 11.5 Ochrona dziedzictwa naturalnego, bezpieczeństwo i rozwój zrównoważonej turystyki obszarów innych niż miejskie programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027;

e-mail – poczta elektroniczna;

ePUAP – elektroniczna Platforma Usług Administracji Publicznej;

EFRR – Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego;

FEL 2021-2027 – program Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027;

Instrumenty terytorialne - instrumenty wskazane w art. 28 rozporządzenia ogólnego 2021/1060: zintegrowane inwestycje terytorialne (ZIT), rozwój lokalny kierowany przez społeczność (RLKS), inne instrumenty terytorialne (IIT). Instrumenty terytorialne mogą być zastosowane do realizacji działań wynikających z lokalnych strategii rozwoju (dla RLKS) i strategii terytorialnych (dla ZIT i IIT). Instrumenty terytorialne służą wdrażaniu interwencji dla realizacji wszystkich celów polityki – nie są przypisane wyłącznie do interwencji w CP5, jednak w CP5 ich zastosowanie jest obowiązkowe;

Inny Instrument Terytorialny (IIT) – instrument wspierający rozwój relacji funkcjonalnych przez realizację projektów, które wymagają współpracy JST zgodnie ze wspólnie opracowaną strategią terytorialną. IIT mogą być realizowane na obszarach strategicznej interwencji wyznaczonych w KSRR tj. obszarach zagrożonych trwałą marginalizacją oraz w miastach średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze lub w ramach regionalnych OSI. Na gruncie FEL 2021-2027 przyjęto, że uprawnienie do wdrażania IIT przynależy partnerstwom JST, w których skład wchodzi minimum 70% gmin o statusie: gminy zagrożone trwałą marginalizacją i/lub miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze. Gminy muszą sąsiadować ze sobą (warunek sąsiedztwa i zwartości terytorium współpracy).

ION – Instytucja Organizująca Nabór;

IZ FEL – Instytucja Zarządzająca programem Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 tj. Zarząd Województwa Lubelskiego;

KE – Komisja Europejska;

KM FEL – Komitet Monitorujący Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027;

KOP – Komisja Oceny Projektów, tj. komisja, o której mowa w art. 53 ustawy wdrożeniowej, powołana do oceny projektów;

KPA – ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania

administracyjnego;

kryteria wyboru projektów – kryteria, o których mowa w art. 2 pkt. 16 ustawy wdrożeniowej, umożliwiające ocenę projektu, wybór projektu do dofinansowania i zawarcie umowy o dofinansowanie projektu albo podjęcie decyzji o dofinansowaniu projektu, zatwierdzone przez KM FEL;

KSRR 2030 – Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030;

kwalifikowany podpis elektroniczny – podpis elektroniczny w rozumieniu art. 3 pkt. 12 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) NR 910/2014 z dnia 23 lipca 2014 r. w sprawie identyfikacji elektronicznej i usług zaufania w odniesieniu do transakcji elektronicznych na rynku wewnętrznym oraz uchylające dyrektywę 1999/93/WE (Dz.U.UE.L.2014.257.73 z dnia 2014.08.28), który jest unikalnie przyporządkowany podpisującemu, umożliwia ustalenie tożsamości podpisującego, jest składany przy użyciu danych służących do składania podpisu elektronicznego, których podpisujący może, z dużą dozą pewności, użyć pod wyłączną swoją kontrolą, jest powiązany z danymi podpisanymi w taki sposób, że każda późniejsza zmiana danych jest rozpoznawalna, składany za pomocą kwalifikowanego urządzenia do składania podpisu elektronicznego, opierający się na kwalifikowanym certyfikacie podpisu elektronicznego;

nabór – okres, w którym wnioskodawcy mogą składać wnioski o dofinansowanie;

nieprawidłowość – na podstawie art. 2 pkt 31 Rozporządzenia ogólnego, oznacza każde naruszenie mającego zastosowanie prawa, wynikające z działania lub zaniechania podmiotu gospodarczego, które ma lub może mieć szkodliwy wpływ na budżet Unii poprzez obciążenie go nieuzasadnionym wydatkiem;

ONiOP – Oddział Naboru i Oceny Projektów w Departamencie Wdrażania Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego;

OOŚ – Ocena Oddziaływania na Środowisko;

OSI – obszar strategicznej interwencji;

PES – Podmiot Ekonomii Społecznej,

podmiot wykluczony – podmiot wpisany do rejestru podmiotów wykluczonych, na podstawie art. 207 ust. 4 ustawy o finansach publicznych,

prowadzonego przez Ministra Finansów na podstawie art. 210 ustawy o finansach publicznych;

podwójne finansowanie – niedozwolone finansowanie, określone w Podrozdziale 2.3 pkt 2 Wytycznych dotyczących kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027;

pomoc de minimis – pomoc zgodna z przepisami rozporządzenia Komisji (UE) Nr 2023/2831 z dnia 13 grudnia 2023 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis (Dz. Urz. UE L, 2023/2831 z 15.12.2023) oraz Rozporządzenia Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 17 kwietnia 2024 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów na lata 2021-2027 (Dz.U. z 2024 r. poz. 598);

pomoc publiczna – pomoc sektorowa udzielana na podstawie Rozporządzenia 651/2014, tj. pomoc spełniająca łącznie następujące warunki:

- a) jest przyznawana przedsiębiorstwom przez Państwo lub pochodząca ze środków państwowych,
- b) jest udzielana na warunkach korzystniejszych niż oferowane na rynku,
- c) ma charakter selektywny (jest dostępna wyłącznie dla ograniczonej grupy beneficjentów i/lub sektorów gospodarki),
- d) grozi zakłóceniem lub zakłóca konkurencję i wpływa na wymianę handlową między Państwami Członkowskimi UE;

portal – portal internetowy, o którym mowa w art. 46 lit. b rozporządzenia ogólnego - portal Funduszy Europejskich na stronie internetowej www.funduszeuropejskie.gov.pl;

projekt – przedsięwzięcie, o którym mowa w art. 2 pkt 22 ustawy wdrożeniowej - przedsięwzięcie zmierzające do osiągnięcia założonego celu określonego wskaźnikami, z określonym początkiem i końcem realizacji, zgłoszone do objęcia albo objęte finansowaniem UE w ramach FEL 2021-2027;

PZ – Profil zaufany – portal www.pz.gov.pl wyodrębniony z ePUAP służący do cyfrowego podpisywania dokumentów za pośrednictwem profilu zaufanego lub kwalifikowanego podpisu elektronicznego;

Regulamin – Regulamin wyboru projektów do dofinansowania w sposób konkurencyjny w ramach naboru nr FELU.11.05-IZ.00-001/24 Działania 11.5 Ochrona dziedzictwa naturalnego, bezpieczeństwo i rozwój zrównoważonej turystyki obszarów innych niż miejskie (typy projektu 1,2,3,4) Priorytetu XI Rozwój zrównoważony terytorialnie programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027;

SL2021 Projekty – aplikacja w CST2021, za pośrednictwem której, wnioskodawca po wyborze projektu do dofinansowania przedkłada wymagane załączniki, niezbędne do podpisania umowy o dofinansowanie. Na etapie realizacji SL2021 Projekty wykorzystywany jest do rozliczania projektu (wnioski o płatność, wnioski o zmianę w projekcie, aneksy do umowy itd.);

SRWL2030 – Strategia Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030 roku przyjęta uchwałą Nr XXIV/406/2021 Sejmiku Województwa Lubelskiego;

Strategia terytorialna będąca podstawą realizacji IIT – strategia terytorialna, o której mowa w art. 29 rozporządzenia ogólnego, opracowana w celu wdrażania instrumentu IIT

SZOP – Szczegółowy Opis Priorytetów programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027;

UE – Unia Europejska;

umowa o dofinansowanie – zgodnie z art. 2 pkt 32 lit. a ustawy wdrożeniowej umowa zawarta pomiędzy Instytucją Zarządzającą a wnioskodawcą, którego projekt został wybrany do dofinansowania w ramach programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027;

wartość projektu – należy przez to rozumieć sumę wydatków kwalifikowalnych i niekwalifikowalnych projektu;

wniosek o dofinansowanie – wniosek o dofinansowanie projektu (formularz wniosku wraz z załącznikami), w którym zawarte są informacje na temat wnioskodawcy oraz opis projektu, na podstawie których dokonuje się oceny spełnienia przez ten projekt kryteriów wyboru projektów, złożony przez wnioskodawcę w wersji elektronicznej za pośrednictwem WOD2021;

wnioskodawca – zgodnie z art. 2 pkt 34 ustawy wdrożeniowej - podmiot, który złożył wniosek o dofinansowanie;

WOD2021 – aplikacja „Wnioski o dofinansowanie” w CST2021 za pośrednictwem której wnioskodawca składa wniosek o dofinansowanie;

wydatki kwalifikowalne – wydatki poniesione w związku z realizacją projektu, spełniające wszystkie warunki, pozwalające uznać je za kwalifikowalne, określone w FEL 2021-2027, w SZOP, w Regulaminie oraz we wszystkich wytycznych wydanych na podstawie art. 5 ust. 1 ustawy wdrożeniowej w aktach prawa powszechnie obowiązującego mających zastosowanie do beneficjenta lub projektu;

wytyczne – instrument prawny, o którym mowa w art. 2 pkt 38 ustawy wdrożeniowej. Wytyczne wydane przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego na podstawie art. 5 ust. 1 ustawy wdrożeniowej;

zakończenie projektu – dzień płatności końcowej na rzecz beneficjenta, w rozumieniu Wytycznych dotyczących kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027;

ZWL – Zarząd Województwa Lubelskiego.

Rozdział 1. Podstawy prawne, dokumenty programowe i horyzontalne

Regulacje unijne i krajowe

1. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej (Dz. Urz. UE L 231/159 z 30.06.2021 r.), zwane dalej „Rozporządzeniem ogólnym”,
2. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1058 z dnia 24 czerwca 2021 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego

- i Funduszu Spójności (Dz. Urz. UE L 231/60 z 30.06.2021 r.), zwane dalej „Rozporządzeniem EFRR”,
3. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119/1 z 04.05.2016 r., z późn. zm.), dalej zwane RODO,
  4. Rozporządzenie Komisji (UE) Nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art.107 i 108 Traktatu (Dz. Urz. UE L 187/1 z 26.06.2014 r. z późn. zm.), zwane dalej „Rozporządzeniem GBER”,
  5. Rozporządzenie Komisji (UE) Nr 2023/2831 z dnia 13 grudnia 2023 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis (Dz. Urz. UE L, 2023/2831 z 15.12.2023), zwane dalej „Rozporządzeniem de minimis”,
  6. Karta Praw Podstawowych Unii Europejskiej z dnia 26 października 2012 r. (Dz. Urz. UE C 326 z 26.10.2012, str. 391),
  7. Konwencja o Prawach Osób Niepełnosprawnych, sporządzona w Nowym Jorku dnia 13 grudnia 2006 r. (Dz. U. z 2012 r. poz. 1169, z późn. zm.)
  8. Rozporządzenie Rady (WE, EURATOM) Nr 2988/95 z dnia 18 grudnia 1995 r. w sprawie ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich (Dz. Urz. UE L 312/1 z 23.12.1995 r.),
  9. Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2024/2509 z dnia 23 września 2024 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii (wersja przekształcona) (Dz. U. UE. L. z 2024 r. poz. 2509),
  10. Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory.
  11. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/92/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko (Dz. U. UE. L. z 2012 r. Nr 26, str. 1 z późn. zm.),
  12. Zawiadomienie Komisji - Wytyczne techniczne dotyczące weryfikacji infrastruktury pod względem wpływu na klimat w latach 2021–2027 (2021/C 373/01),

13. Ustawa z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 702),
14. Ustawa z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027 (Dz. U. z 2022 r. poz. 1079 z późn. zm.), zwana dalej „ustawą wdrożeniową”,
15. Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 2024 r. poz. 1061 z późn. zm.),
16. Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 572 z późn. zm.),
17. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1530 z późn. zm.),
18. Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2023 r. poz. 120 z późn. zm.),
19. Ustawa z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2022 r. poz. 902),
20. Ustawa z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1320),
21. Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2024 r. poz. 1087 z późn. zm.),
22. Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. z 2024 r. poz. 725 z późn. zm.),
23. Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r. poz. 1112 z późn. zm.),
24. Ustawa z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz gminach uzdrowiskowych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1420 z późn. zm.),
25. Ustawa z dnia 16 kwietnia 2024 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2024 r. poz. 1478 z późn. zm.),
26. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2024 r. poz. 54 z późn. zm.),
27. Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 11 grudnia 2022 r. w sprawie udzielenia pomocy inwestycyjnej na infrastrukturę lokalną w ramach regionalnych programów na lata 2021-2027 (Dz. U. z 2022 r. poz. 2686),

28. Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 11 października 2022 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach programów regionalnych na lata 2021-2027 (Dz.U. z 2023 r. poz. 2743);
29. Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 17 kwietnia 2024 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów na lata 2021-2027 (Dz.U. z 2024 r. poz. 598);
30. Właściwe obowiązujące akty prawne dotyczące przygotowania i realizacji inwestycji, w tym m. in.: planowania przestrzennego, ochrony środowiska, w tym oceny wpływu przedsięwzięcia na środowisko, mające zastosowanie w zakresie przygotowania i realizacji projektu. Należy pamiętać, że wnioskodawca na każdym etapie przygotowania i realizacji projektu jest zobowiązany do stosowania obowiązujących przepisów prawnych.

Dokumenty programowe i horyzontalne

1. Program Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027, przyjęty Decyzją KE C(2022)8382 z dnia 24 listopada 2022 roku, przyjęty uchwałą Zarządu Województwa Lubelskiego nr CDXVII/7223/2022 z dnia 13 grudnia 2022 r.
2. Umowa Partnerstwa na lata 2021-2027, zatwierdzona decyzją wykonawczą C(2022)4640 z dnia 30 czerwca 2022 r.
3. Szczegółowy Opis Priorytetów programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027, przyjęty uchwałą Zarządu Województwa Lubelskiego nr CII/1885/2025 z dnia 25 marca 2025 r.
4. Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030, przyjęta uchwałą nr 102 Rady Ministrów z dnia 17 września 2019 r.
5. Strategia Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030 r., przyjęta uchwałą nr XXIV/406/2021 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 29 marca 2021 r.
6. Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.), przyjęta uchwałą nr 8 Rady Ministrów z dnia 14 lutego 2017 r.
7. Strategia na rzecz Osób z Niepełnosprawnościami 2021-2030, przyjęta uchwałą nr 27 Rady Ministrów z dnia 16 lutego 2021 r.
8. Wytyczne dotyczące wyboru projektów na lata 2021-2027.
9. Wytyczne dotyczące kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027, dalej: Wytyczne kwalifikowalności.

10. Wytyczne dotyczące informacji i promocji Funduszy Europejskich na lata 2021-2027.
11. Wytyczne dotyczące realizacji zasad równościowych w ramach funduszy unijnych na lata 2021-2027.
12. Wytyczne dotyczące korzystania z usług ekspertów w programach na lata 2021-2027.
13. Wytyczne dotyczące kontroli realizacji programów polityki spójności na lata 2021-2027.
14. Wytyczne dotyczące warunków gromadzenia i przekazywania danych w postaci elektronicznej na lata 2021-2027.
15. Wytyczne dotyczące realizacji zasady partnerstwa na lata 2021-2027.
16. Wytyczne dotyczące monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów na lata 2021-2027.
17. Wytyczne dotyczące sposobu korygowania nieprawidłowości na lata 2021-2027.
18. Wytyczne dotyczące zagadnień związanych z przygotowaniem projektów inwestycyjnych, w tym hybrydowych na lata 2021-2027.
19. Procedura opiniowania strategii Innego Instrumentu Terytorialnego dla Partnerstw JST z OSI krajowych w województwie lubelskim w perspektywie finansowej na lata 2021-2027 przyjęta Uchwałą nr CDLVII/8034/2023 Zarządu Województwa Lubelskiego z dnia 27 kwietnia 2023 r.
20. Standardy projektowe dla tras rowerowych województwa lubelskiego, przyjęte uchwałą Zarządu Województwa Lubelskiego nr CCLXXXIX/5106/2021 z dnia 24 sierpnia 2021 r. (w wersji obowiązującej na dzień ogłoszenia naboru).
21. Wytyczne organizacji bezpiecznego ruchu rowerowego,
22. Wytyczne w sprawie działań naprawczych w odniesieniu do projektów współfinansowanych w okresie programowania 2014 – 2020 oraz ubiegających się o współfinansowanie w okresie 2021 – 2027 z Funduszy UE, dotkniętych naruszeniem 2016/2046 w zakresie specustaw, dla których prowadzone jest postępowanie w sprawie oceny oddziaływania na środowisko (Ares(2021)1432319 z 23.02.2021 r.),

Rozdział 2. Postanowienia ogólne

1. Wybór projektu do dofinansowania stanowi konieczny warunek objęcia danego projektu dofinansowaniem. W związku z powyższym, IZ FEL

przeprowadza procedurę naboru wniosków o dofinansowanie prowadzącą do wyłonienia projektów do dofinansowania.

2. Niniejszy Regulamin zawiera informacje dotyczące zasad oceny i wyboru projektów do dofinansowania oraz warunków, na jakich odbywa się nabór wniosków o dofinansowanie w ramach Działania 11.5 Ochrona dziedzictwa naturalnego, bezpieczeństwo i rozwój zrównoważonej turystyki obszarów innych niż miejskie.
3. Wybór projektów odbywa się w sposób konkurencyjny.
4. Możliwość składania wniosku o dofinansowanie jest ograniczona datą rozpoczęcia i zakończenia naboru.
5. Wybór projektów w sposób konkurencyjny odbywa się z poszanowaniem zasad przejrzystości, rzetelności, bezstronności, równego traktowania wnioskodawców, równego dostępu do informacji o warunkach i sposobie wyboru projektów do dofinansowania.
6. Dokumenty i informacje przedstawiane przez wnioskodawców nie podlegają udostępnieniu przez właściwą instytucję w trybie przepisów ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej oraz ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.
7. Dokumenty i informacje wytworzone lub przygotowane przez IZ FEL w związku z oceną dokumentów i informacji przedstawianych przez wnioskodawców nie podlegają, do czasu zakończenia postępowania w zakresie wyboru projektów do dofinansowania, udostępnieniu w trybie przepisów ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej oraz ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.
8. Niezależnie od faktu, czy dane postępowanie się zakończyło, DW EFRR na wniosek wnioskodawcy, udziela informacji ogólnych o postępowaniu, w którym uczestniczy wnioskodawca, udziela informacji związanych z udziałem tego wnioskodawcy w postępowaniu.

Rozdział 3. Informacje o naborze

3.1. Informacje ogólne

1. Instytucją organizującą nabór i przeprowadzającą ocenę projektów w sposób konkurencyjny jest Zarząd Województwa Lubelskiego jako Instytucja Zarządzająca programem Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027. Czynności związane z przeprowadzeniem ww. procedury realizuje Departament Wdrażania Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego w Lublinie, ul. Stefczyka 3b, 20-151 Lublin.
2. IZ FEL udostępnia niniejszy Regulamin wnioskodawcom z dniem ogłoszenia naboru określonym w Harmonogramie naborów wniosków o dofinansowanie dla programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027, zwanym dalej harmonogramem naboru wniosków, publikując go na stronie internetowej www.funduszeUE.lubelskie.pl oraz na portalu www.funduszeuropejskie.gov.pl.
3. IZ FEL może zmieniać Regulamin w trakcie prowadzonego postępowania, z wyłączeniem¹:
  - 1) zmiany sposobu wyboru projektów do dofinansowania oraz jego opisu,
  - 2) zmiany kryteriów wyboru projektów, gdy w ramach naboru złożony już został wniosek o dofinansowanie przez wnioskodawcę².
4. Zaktualizowany Regulamin wraz z informacją o zmianie, uzasadnieniem oraz terminem, od którego zmiana obowiązuje publikowany jest na stronie internetowej www.funduszeUE.lubelskie.pl oraz www.funduszeuropejskie.gov.pl.
5. W przypadku zmiany Regulaminu w trakcie prowadzonego naboru, o zmianie Regulaminu, IZ FEL informuje wszystkich wnioskodawców biorących udział w naborze poprzez publikację zaktualizowanego Regulaminu na stronie internetowej www.funduszeUE.lubelskie.pl oraz www.funduszeuropejskie.gov.pl oraz drogą elektroniczną, na adres e-mail

---

¹ Wyłączenia nie mają zastosowania, jeżeli konieczność dokonania zmian wynika z przepisów odrębnych.

² W sytuacji, w której w ramach danego postępowania w zakresie wyboru projektów do dofinansowania nie złożono jeszcze wniosku o dofinansowanie - zmiana ta skutkuje odpowiednim wydłużeniem terminu składania wniosków o dofinansowanie.

wskazany we wniosku o dofinansowanie – w przypadku, gdy w ramach naboru złożony został wniosek o dofinansowanie.

6. IZ FEL po zakończeniu postępowania w zakresie wyboru projektów do dofinansowania nie może zmieniać Regulaminu.
7. Ocena projektów w sposób konkurencyjny obejmuje: ocenę formalną i ocenę merytoryczną, przeprowadzaną na podstawie kryteriów wyboru projektów zatwierdzonych przez KM FEL.
8. Ocenę spełnienia przez projekt kryteriów wyboru projektów (formalnych, merytorycznych) przeprowadza KOP. Ocena projektów przebiega w dwóch etapach:
  - 1) ocena formalna – która będzie dokonywana w oparciu o kryteria formalne dostępu, kryteria formalne poprawności³ oraz kryteria formalne specyficzne⁴. Niespełnienie chociaż jednego z kryteriów formalnych powoduje negatywną ocenę wniosku o dofinansowanie. Projekt, który został pozytywnie oceniony w trakcie oceny formalnej podlega ocenie merytorycznej. Kryteria formalne dostępu, formalne specyficzne oraz formalne poprawności oceniane są przez pracowników ION, powołanych w skład KOP,
  - 2) ocena merytoryczna – która będzie dokonywana w oparciu o kryteria merytoryczne techniczne⁵, kryteria merytoryczne specyficzne, kryteria trafności merytorycznej oraz kryteria rozstrzygające⁶. Ocena wniosku o dofinansowanie w oparciu o kryteria trafności merytorycznej oraz kryteria rozstrzygające ma na celu przypisanie projektom określonej liczby

---

³ Kryteria formalne dostępu oraz formalne poprawności wskazane są w dokumencie „Metodyka i kryteria stosowane przy wyborze operacji współfinansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027” przyjętym Uchwałą nr 106/2024 Komitetu Monitorującego Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 z dnia 19 lutego 2024 r., przez Komitet Monitorujący Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 obowiązującym na dzień ogłoszenia naboru.

⁴ Kryteria formalne specyficzne przyjęte Uchwałą nr 199/2025 Komitetu Monitorującego Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 z dnia 17 marca 2025 r.

⁵ Kryteria merytoryczne techniczne wskazane są w dokumencie „Metodyka i kryteria stosowane przy wyborze operacji współfinansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027” przyjętym Uchwałą nr 106/2024 Komitetu Monitorującego Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 z dnia 19 lutego 2024 r., przez Komitet Monitorujący Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 obowiązującym na dzień ogłoszenia naboru.

⁶ Kryteria merytoryczne specyficzne, kryteria trafności merytorycznej oraz kryteria rozstrzygające przyjęte Uchwałą nr 199/2025 Komitetu Monitorującego Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 z dnia 17 marca 2025 r.

punktów. Oceny kryteriów merytorycznych dokonują pracownicy IZ FEL i/lub eksperci, powołani w skład KOP.

Jeżeli na którymkolwiek etapie oceny lub przed zawarciem umowy o dofinansowaniu powstanie wątpliwość co do spełniania przez projekt kryteriów wyboru projektów uznanych za spełnione na wcześniejszych etapach oceny, KOP może dokonać ponownej weryfikacji spełniania kryteriów, nie będąc związana oceną dotychczas dokonaną.

9. Ostateczne rozstrzygnięcie w zakresie wyboru do dofinansowania w sposób konkurencyjny projektów, które uzyskały wymaganą liczbę punktów, podejmuje ZWL, kierując się liczbą przyznanych punktów.
10. IZ FEL zawiera z wnioskodawcami umowę o dofinansowanie.
11. Po zakończeniu oceny projektu w sposób konkurencyjny, IZ FEL przekazuje wnioskodawcom informację o wyniku oceny. Do doręczenia informacji stosuje się przepisy działu I rozdziału 8 KPA.
12. Od wyników negatywnej oceny projektu w naborze konkurencyjnym, zgodnie z przepisami ustawy wdrożeniowej, wnioskodawcy przysługuje protest.
13. IZ FEL niezwłocznie zamieszcza na swojej stronie internetowej www.funduszeUE.lubelskie.pl oraz portalu www.funduszeuropejskie.gov.pl informację o projektach wybranych do dofinansowania oraz o projektach, które otrzymały ocenę negatywną, o której mowa w art. 56 ust. 5 i 6 ustawy wdrożeniowej. W przypadku projektów wybranych do dofinansowania w informacji podaje się również wysokość przyznanej kwoty dofinansowania, wynikającą z wyboru projektów do dofinansowania.
14. Zakończenie naboru oraz opublikowanie informacji, o której mowa w pkt. 13, w odniesieniu do wszystkich projektów objętych danym postępowaniem w zakresie wyboru projektów do dofinansowania, oznacza zakończenie tego postępowania.
15. Po zakończeniu postępowania w zakresie wyboru projektów do dofinansowania IZ FEL niezwłocznie podaje do publicznej wiadomości na swojej stronie internetowej www.funduszeUE.lubelskie.pl oraz na portalu www.funduszeuropejskie.gov.pl informację o składzie komisji oceny projektów, ze wskazaniem osób, które uczestniczyły w ocenie projektów w charakterze ekspertów, o których mowa w art. 80. ustawy wdrożeniowej.

16. IZ FEL może unieważnić postępowanie w zakresie wyboru projektów do dofinansowania, jeżeli:
  - a) w ostatecznym terminie składania wniosków o dofinansowanie nie złożono żadnego wniosku o dofinansowanie lub
  - b) wystąpiła istotna zmiana okoliczności powodująca, że wybór projektów do dofinansowania nie leży w interesie publicznym, czego nie można było wcześniej przewidzieć, lub
  - c) postępowanie obarczone jest niemożliwą do usunięcia wadą prawną.
17. Unieważnienie postępowania w zakresie wyboru projektów do dofinansowania może nastąpić w jego trakcie, gdy zaistnieje co najmniej jedna z trzech przesłanek określonych w pkt.16.
18. Unieważnienie postępowania w zakresie wyboru projektów do dofinansowania może nastąpić po jego zakończeniu w wyniku zaistnienia przesłanek z pkt. 16 lit. b lub c.
19. IZ FEL podaje do publicznej wiadomości informację o unieważnieniu postępowania w zakresie wyboru projektów do dofinansowania w sposób konkurencyjny oraz jego przyczynach na swojej stronie internetowej oraz na portalu. Informacja ta nie stanowi podstawy do wniesienia protestu, o którym mowa w art. 63 ustawy wdrożeniowej.

3.2. Terminy i doręczenia

1. Zgodnie z art. 59 ustawy wdrożeniowej do postępowania w zakresie wyboru projektów do dofinansowania nie stosuje się przepisów ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (KPA), z wyjątkiem art. 24 i art. 57 § 1–4, o ile ustawa nie stanowi inaczej.
2. Zgodnie z art. 56 ust. 4 ustawy wdrożeniowej do doręczenia informacji o zatwierdzonym wyniku oceny projektu oznaczającym wybór projektu do dofinansowania albo stanowiącym ocenę negatywną, o której mowa w ust. 5 i 6 stosuje się przepisy działu I rozdziału 8 KPA.

3.3. Forma komunikacji z Instytucją organizującą nabór

1. Z wyłączeniem przypadków wskazanych w niniejszym dokumencie, wszystkie czynności w ramach naboru, zarówno po stronie wnioskodawcy, jak i IZ FEL dokonywane są wyłącznie za pośrednictwem systemu CST2021, przy użyciu aplikacji WOD2021 dostępnej pod adresem <https://wod.cst2021.gov.pl>.

2. Wnioskodawca stosuje wyłącznie formę komunikacji ustaloną w niniejszym dokumencie. Wnioskodawca zobowiązany jest dostarczyć w formie elektronicznej wraz z wnioskiem o dofinansowanie **oświadczenie o świadomości skutków niezachowania wskazanej formy komunikacji**. Niezachowanie przez wnioskodawcę wymaganej formy komunikacji skutkuje uznaniem czynności za bezskuteczną.
3. Zaleca się, aby wnioskodawca bez względu na udzielone pełnomocnictwa miał pełny dostęp do danych swojej organizacji i swojego wniosku w WOD2021.

3.4. Wyjaśnienia w zakresie procedury oceny wniosku o dofinansowanie

1. Wyjaśnień w kwestiach dotyczących procedury oceny wniosków o dofinansowanie w naborze konkurencyjnym udziela IZ FEL poprzez konsultacje elektroniczne (drogą elektroniczną na adres: defrr@lubelskie.pl). IZ FEL udziela wyjaśnień nie później niż 7 dni od dnia otrzymania pytania, - konsultacje telefoniczne (pod numerem telefonu (81) 44 16 734).
2. Wyjaśnienia w kwestiach dotyczących procedury oceny wniosków o dofinansowanie przewidzianej dla projektów w naborze dotyczą zasad składania wniosków o dofinansowanie, oceny i wyboru projektów do dofinansowania. Pytania zadawane podczas konsultacji nie mogą dotyczyć wstępnej oceny wniosku o dofinansowanie.

3.5. Cel postępowania

Celem postępowania jest wybór do dofinansowania projektów w ramach Działania 11.5 Ochrona dziedzictwa naturalnego, bezpieczeństwo i rozwój zrównoważonej turystyki obszarów innych niż miejskie Priorytetu XI Rozwój zrównoważony terytorialnie programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027.

Celem Działania 11.5 jest zmniejszenie dysproporcji rozwojowych, ograniczenie różnic w jakości życia na obszarach innych niż miejskie oraz przeciwdziałanie depopulacji tych obszarów.

3.6. Źródła finansowania i kwota środków przeznaczona na dofinansowanie projektów

1. Kwota środków z EFRR przeznaczonych na dofinansowanie projektów w naborze wynosi - 130 475 373,52⁷ PLN.
2. W ramach kwoty, o której mowa w pkt 1, tworzy się rezerwę finansową, w wysokości 10% tej kwoty, tj. 13 047 537,35⁸ PLN, z przeznaczeniem na wybór do dofinansowania kolejnych projektów uwzględniający wynik procedury odwoławczej, jak również na sfinansowanie różnic kursowych, o których mowa w pkt 5. Rezerwa w pierwszej kolejności jest przeznaczana na sfinansowanie różnic kursowych, o których mowa w pkt. 5 (o ile wystąpią), zaś w pozostałym zakresie podlega rozdysponowaniu poprzez wybór do dofinansowania projektów, zgodnie z zasadami, o których mowa w podrozdziale 5.3, z uwzględnieniem wyników procedury odwoławczej.
3. Kwota alokacji określona w ust. 1 stanowi równowartość 30 819 741,00 EUR i została przeliczona na podstawie kursu EUR określonego w załączniku nr 32 do Kontraktu Programowego dla Województwa Lubelskiego. Niezależnie od zmian kursu EUR po udostępnieniu Regulaminu wnioskodawcom, kwota dostępnej alokacji w PLN w wyniku tych zmian nie może przekroczyć kwoty alokacji określonej w pkt 1, chyba że IZ FEL podejmie decyzję o możliwości zwiększenia tej kwoty.
4. Zarząd Województwa Lubelskiego dokona wyboru projektów do dofinansowania w granicach środków dostępnych po ponownym przeliczeniu alokacji wg kursu EUR określonego w załączniku nr 32 do Kontraktu Programowego dla Województwa Lubelskiego. Ze względu na ryzyko wystąpienia różnic kursowych kwota dostępnej alokacji po kolejnych przeliczeniach może okazać się niewystarczająca dla sfinansowania dofinansowania całego projektu. W takiej sytuacji Zarząd Województwa Lubelskiego może dokonać wyboru projektu ze zmniejszonym poziomem dofinansowania, po uzyskaniu zgody wnioskodawcy.
5. Kwota dostępnej alokacji podlega też przeliczeniu przed podpisaniem każdej umowy o dofinansowanie (wg kursu określonego w załączniku nr 32 do

---

⁷Kwota została przeliczona na podstawie aktualnego kursu EBC obowiązującego w czerwcu 2026 r. wynoszącego: 1 EUR = 4,2335 PLN.

⁸ Kwota została przeliczona na podstawie aktualnego kursu EBC obowiązującego w czerwcu 2026 r. i wynoszącego: 1 EUR = - 4,2335 PLN.

Kontraktu Programowego, obowiązującego w miesiącu zawarcia umowy). Ze względu na ryzyko wystąpienia różnic kursowych kwota dostępnej alokacji po kolejnych przeliczeniach może okazać się niewystarczająca dla dofinansowania wszystkich projektów wybranych do dofinansowania. W przypadku wyczerpania dostępnej alokacji przed podpisaniem wszystkich umów o dofinansowanie, na pokrycie różnic kursowych wykorzystywana jest rezerwa, o której mowa w pkt. 2.

6. Po zakończeniu postępowania w zakresie wyboru projektów do dofinansowania IZ FEL może wybrać do dofinansowania projekty, które zostały ocenione negatywnie w rozumieniu art. 56 ust 5 ustawy wdrożeniowej, z uwagi na wyczerpanie kwoty przeznaczonej na dofinansowanie projektów w tym naborze pod warunkiem dostępności kwoty przeznaczonej na dofinansowanie projektów w ramach Działania 11.5.
7. Wnioskodawca przystępując do naboru akceptuje powyższe warunki.

3.7. Termin, forma i miejsce składania wniosków o dofinansowanie

1. Nabór wniosków o dofinansowanie prowadzony jest w systemie teleinformatycznym CST2021, w aplikacji WOD2021 dostępnym na stronie <https://wod.cst2021.gov.pl>.
2. Nabór rozpoczyna się w dniu udostępnienia przez IZ FEL formularza wniosku o dofinansowanie w systemie teleinformatycznym w sposób umożliwiający składanie wniosków o dofinansowanie.
3. Wnioskodawcy planujący złożenie wniosku o dofinansowanie w ramach naboru zobowiązani są założyć konto w systemie teleinformatycznym CST2021, w aplikacji WOD2021 (utworzenie konta w aplikacji WOD2021 oznacza utworzenie konta również w systemie CST2021, natomiast utworzenie konta CST2021 nie oznacza utworzenia konta w aplikacji WOD2021 (w tym przypadku wnioskodawca powinien powtórzyć proces założenia konta w aplikacji WOD2021).
4. Wniosek o dofinansowanie należy przesłać za pośrednictwem systemu CST2021 w aplikacji WOD2021 w terminie od dnia **05.05.2025 r. do dnia 15.10.2025 r. do godz. 23:59**. Nie przewiduje się możliwości skrócenia terminu składania wniosków o dofinansowanie. W uzasadnionych przypadkach termin składania wniosków o dofinansowanie można wydłużyć.

Wydłużenie terminu naboru wniosków o dofinansowanie może mieć miejsce w szczególności, gdy:

- a) wystąpi awaria WOD2021/CST2021;
- b) wartość wnioskowanego wsparcia w złożonych w ramach naboru wnioskach o dofinansowanie nie wyczerpuje alokacji przeznaczonej na nabór;
- c) zwiększeniu ulegnie alokacja przeznaczona na nabór;
- d) potencjalni wnioskodawcy zgłoszą uzasadnioną potrzebę wydłużenia terminu naboru;
- e) zmianie ulegną przepisy prawa, mające wpływ na regulacje zawarte w Regulaminie, ale nie skutkujące koniecznością anulowania naboru;
- f) zmianie ulegną kryteria wyboru projektów, z zastrzeżeniem, iż kryteria wyboru projektów mogą ulec zmianie wyłącznie wówczas, gdy w ramach naboru nie został złożony jeszcze żaden wniosek o dofinansowanie.

Wsparcie techniczne i merytoryczne w zakresie funkcjonowania CST2021 można będzie uzyskać wyłącznie w godzinach pracy ION, tj. w dni robocze w godzinach 7:30-15:30.

5. Wnioski o dofinansowanie składane są za pośrednictwem CST2021, w aplikacji WOD2021, udostępnianym pod adresem <https://wod.cst2021.gov.pl>. Wniosek o dofinansowanie składany jest wyłącznie w formie elektronicznej. Oznacza to, że zgodnie z art. 52 ust 1 ustawy wdrożeniowej, IZ FEL nie może przyjąć wniosku o dofinansowanie złożonego w inny sposób, w tym w postaci papierowej. Instrukcja wypełniania wniosku o dofinansowanie dostępna jest pod adresem: [Instrukcje CST2021 - WOD2021](#). Za moment złożenia wniosku o dofinansowanie uznawana jest data widniejąca na potwierdzeniu wpływu do systemu, w aplikacji WOD2021.
6. Wniosek o dofinansowanie powinien zostać złożony do IZ FEL przez osobę posiadającą stosowne uprawnienia administracyjne nadane w systemie.
7. Wzór wniosku o dofinansowanie stanowi załącznik nr 1 do niniejszego Regulaminu.
8. Do wniosku o dofinansowanie wymagane są załączniki, których wykaz stanowi załącznik nr 2 do niniejszego Regulaminu. Dokumenty te obowiązują wnioskodawcę oraz wszystkich partnerów współrealizujących projekt i powinny zostać przygotowane zgodnie z zasadami określonymi w Instrukcji

wypełniania załączników, stanowiącej załącznik nr 3 do niniejszego Regulaminu.

9. W razie złożenia wniosku o dofinansowanie po terminie wskazanym w ogłoszeniu o naborze, wniosek o dofinansowanie zostaje oceniony negatywnie w oparciu o kryteria formalne dostępu.
10. Wnioskodawcy wypełniają formularz wniosku o dofinansowanie przy użyciu funkcji „Utwórz wniosek” dostępnej przy naborze udostępnionym w systemie CST2021, w aplikacji WOD2021.
11. Załączniki określone w niniejszym Regulaminie wgrywane są do systemu CST2021 w aplikacji WOD2021 w formularzu wniosku o dofinansowanie w zakładce „Załączniki” w formie plików pdf, plików pdf podpisanych podpisem kwalifikowanym, jeżeli wymaga tego załącznik oraz arkuszy kalkulacyjnych (xls, xlsx, ods). W aplikacji WOD2021 można załączyć pliki w rozmiarze do 25 MB.
12. Zgodnie z art. 47 ustawy wdrożeniowej IZ FEL może wymagać od wnioskodawców oświadczeń na potwierdzenie faktów lub stanu prawnego, niezbędnych do oceny. Zgodnie z Wytycznymi dotyczącymi wyboru projektów na lata 2021-2027, aby ww. oświadczenia wnioskodawców spełniły wymogi, o których mowa w art. 47 ustawy wdrożeniowej muszą być opatrzone klauzulą o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń.
13. Oświadczenia składane wraz z wnioskiem o dofinansowanie, w zakładce „Załączniki” muszą zostać podpisane zgodnie z pkt 8 podrozdziału 3.7 Wytycznych ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego dotyczących wyboru projektów na lata 2021-2027, tj. przy pomocy kwalifikowanego podpisu elektronicznego.

3.8. Forma składania uzupełnień/poprawek/wyjaśnień do wniosku o dofinansowanie

1. Składanie przez wnioskodawcę wniosku o dofinansowanie, załączników, oświadczeń do momentu rozstrzygnięcia naboru odbywa się za pośrednictwem CST2021, w aplikacji WOD2021.
2. Wnioskodawca może uzupełnić lub poprawić wniosek o dofinansowanie tylko na wezwanie IZ FEL.
3. Kompletny wniosek o dofinansowanie (formularz wniosku wraz załącznikami, w tym wraz z pismem przewodnim) oraz dokumenty składane na

poszczególnych etapach oceny w odpowiedzi na wezwanie IZ FEL składane są każdorazowo w systemie CST2021, w aplikacji WOD2021.

4. Wezwanie do uzupełnienia lub poprawienia wniosku o dofinansowanie przekazywane jest wnioskodawcy drogą elektroniczną, poprzez system CST2021, aplikację WOD2021. Termin wskazany w wezwaniu liczy się od dnia następującego po dniu przekazania wezwania wnioskodawcy.
5. Wnioskodawca otrzyma powiadomienie w ramach okna powiadomień w aplikacji WOD2021, jeśli przesłany wniosek o dofinansowanie zostanie odesłany do poprawy. Dodatkowo we wniosku o dofinansowanie w zakładce „Informacje o wniosku o dofinansowanie” pojawi się informacja o statusie wniosku o dofinansowanie oraz dacie złożenia wersji.
6. Zaleca się, aby na etapie naboru, oceny i wyboru projektu do dofinansowania wnioskodawca regularnie, na bieżąco, logował się w systemie CST2021.

3.9. Wycofanie (anulowanie) wniosku o dofinansowanie

1. Zarówno w trakcie trwania naboru, jak i w trakcie oceny wniosku o dofinansowanie, wnioskodawcy przysługuje prawo do wycofania (anulowania) wniosku o dofinansowanie. Wycofanie (anulowanie) wniosku o dofinansowanie na etapie naboru nie wyklucza możliwości ponownego złożenia wniosku o dofinansowanie w tym naborze, o ile zostanie dotrzymany termin przewidziany na składanie wniosków o dofinansowanie w naborze. Na etapie oceny wniosku o dofinansowanie jego wycofanie (anulowanie) jest równoznaczne z rezygnacją udziału w naborze.
2. Wycofanie (anulowanie) wniosku o dofinansowanie odbywa się za pośrednictwem aplikacji WOD2021 i może zostać dokonane wyłącznie przez osoby uprawnione do reprezentowania wnioskodawcy.
3. Informacja o wycofaniu (anulowaniu) musi zostać przekazana w formie oświadczenia lub pisma przekazanego do IZ FEL, uwierzytelnionego przez osoby uprawnione do reprezentowania wnioskodawcy, poprzez wykorzystanie podpisu PZ/podpisu kwalifikowanego drogą elektroniczną na adres: defrr@lubelskie.pl.
4. Wycofanie (anulowanie) wniosku o dofinansowanie po zakończeniu oceny danego wniosku o dofinansowanie oznacza rezygnację z ubiegania się o dofinansowanie.

Rozdział 4. Wymagania naboru i zasady finansowania

4.1. Podmioty uprawnione do ubiegania się o dofinansowanie

Do naboru w ramach Działania 11.5 Ochrona dziedzictwa naturalnego, bezpieczeństwo i rozwój zrównoważonej turystyki obszarów innych niż miejskie programu FEL 2021-2027 mogą przystąpić wskazani wnioskodawcy, których projekty zostały zidentyfikowane w strategii terytorialnej będącej podstawą realizacji IIT910:

- Jednostki samorządu terytorialnego
- Związki, porozumienia i stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego samorządowe jednostki organizacyjne sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną,
- spółki prawa handlowego, w których większość udziałów lub akcji posiadają JST lub ich związki,
- służby ratownicze i bezpieczeństwa publicznego,
- jednostki zaliczane do sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną nie wymienione wyżej,
- niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej,
- publiczne zakłady opieki zdrowotnej,
- uzdrowiska,
- Centra aktywności lokalnej,
- Lokalne Grupy Działania,
- organizacje pozarządowe,
- PES,
- wspólnoty i spółdzielnie mieszkaniowe,
- pozarządowe organizacje turystyczne,
- kościoły i związki wyznaniowe oraz ich osoby prawne,
- przedsiębiorstwa,
- jednostki naukowe, uczelnie i instytuty badawcze.

---

⁹ Strategia terytorialna będącą podstawą realizacji IIT musi uzyskać pozytywną opinię IZ FEL najpóźniej na dzień złożenia wniosku o dofinansowanie projektu. Ocena strategii dokonywana jest na podstawie „Procedury opiniowania strategii Innego Instrumentu Terytorialnego dla Partnerstw JST z OSI krajowych w województwie lubelskim w perspektywie finansowej na lata 2021-2027”.

¹⁰ Inne instrumenty terytorialne w zakresie współpracy partnerstw JST w ramach OSI krajowych wyznaczonych w KSRR 2030.

Do wsparcia nie kwalifikują się inwestycje podmiotów wykluczonych z możliwości ubiegania się o wsparcie z funduszy strukturalnych w trybie określonym w przepisach o finansach publicznych i/lub wobec których orzeczono zakaz dostępu do środków funduszy europejskich na podstawie ustawy o skutkach powierzenia wykonywania pracy cudzoziemcom przebywającym wbrew przepisom na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i/lub ustawy o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary.¹¹ W tej sytuacji wnioskodawca wraz z wnioskiem o dofinansowanie składanym w odpowiedzi na ogłoszony nabór w systemie CST2021, aplikacji WOD2021 zobowiązany jest do przedłożenia Oświadczenia dotyczącego możliwości ubiegania się o wsparcie funduszy strukturalnych (zgodnie z wzorem IZ FEL – załącznik nr 43 na etapie aplikowania). **Nieprzedłożenie przedmiotowego oświadczenia na etapie aplikowania, w odpowiedzi na ogłoszony nabór, wraz z wnioskiem o dofinansowanie, skutkować będzie negatywną oceną projektu na etapie oceny formalnej przez Komisję Oceny Projektów w oparciu o kryteria formalne dostępu.** Brak jest możliwości dokonania uzupełnienia/poprawiania wniosku o dofinansowanie w przedmiotowym zakresie. **Powyższe zapisy dotyczą wnioskodawcy oraz wszystkich partnerów biorących udział w projekcie.**

4.2. Typ projektu

W ramach naboru wsparcie mogą uzyskać następujące typy projektów:

1. Rozwój obszarów o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych, jak też opartych o właściwości uzdrowiskowe i walory kulturowe (poza obszarami Natura 2000) stanowiące o ich potencjale, w tym m.in. o wysokiej atrakcyjności turystycznej,
2. Fizyczna odnowa i bezpieczeństwo przestrzeni publicznych, tj. w szczególności: zwiększanie odporności lokalnej gospodarki, w tym infrastruktury, na nieprzewidziane sytuacje kryzysowe,

---

¹¹ Zgodnie z art. 5k i art. 5l Rozporządzenia Rady (UE) nr 833/2014 oraz art. 7 ust. 1 Ustawy o szczególnych rozwiązaniach w zakresie przeciwdziałania wspieraniu agresji na Ukrainę oraz służących ochronie bezpieczeństwa narodowego.

3. Rozwój infrastruktury i wyposażenia podmiotów świadczących usługi sanatoryjne i/lub uzdrowiskowe na terenie gmin uzdrowiskowych oraz obszarów ochrony uzdrowiskowej,
4. Przygotowanie terenów inwestycyjnych i zapewnienie infrastruktury biznesowej lub poprawa infrastruktury istniejących terenów w powiązaniu z innymi projektami inwestycyjnymi.

4.3. Wymagania w zakresie wskaźników projektu

Wybierając wskaźniki i określając wartości docelowe wskaźników na etapie pisania wniosku o dofinansowanie Wnioskodawca deklaruje, że będzie w stanie je wykazać i monitorować w trakcie i po zakończeniu realizacji projektu (w okresie jego trwałości).

Wnioskodawca, w zależności od specyfiki projektu, zobowiązany jest do wyboru wszystkich adekwatnych do zakresu rzeczowego wskaźników produktu i rezultatu, które zostały określone w załączniku nr 4 do niniejszego Regulaminu, w tym w szczególności do wyboru wskaźników wymaganych w programie FEL 2021-2027, określonych w ramach Celu Szczegółowego 5 (ii) Wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie, tj.

- WLWK-RCO074 - Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego,
- WLWK-RCO075 - Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego,
- WLWK-RCO077 - Liczba obiektów kulturalnych i turystycznych objętych wsparciem,
- WLWK-RCR077 - Liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem.

Nie należy wprowadzać tzw. wskaźników własnych.

Wnioskodawca zobowiązany jest ponadto do wykazania we wniosku o dofinansowanie, a następnie do monitorowania na etapie realizacji projektu poniższego wskaźnika kluczowego (również w przypadku zerowej wartości docelowej):

- WLWK- PLRO199 Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami.
- WLWK- PLRO132 - Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS).

4.4. Dofinansowanie, wkład własny projektu

1. Maksymalny poziom dofinansowania projektu z EFRR: 85% wydatków kwalifikowalnych projektu¹².
2. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych: 15% wydatków kwalifikowalnych projektu.
3. Maksymalna dopuszczalna kwota dofinansowania projektu: brak ograniczeń kwotowych.
4. Minimalna i maksymalna wartość projektu: brak ograniczeń kwotowych.
5. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu: brak ograniczeń kwotowych.
6. Poziom dofinansowania z EFRR dla projektów objętych pomocą publiczną: zgodnie z właściwym programem pomocowym.

4.5. Kwalifikowalność

1. Ogólne zasady dotyczące kwalifikowalności wydatków zostały określone w Wytycznych kwalifikowalności.
2. Projekt musi być realizowany na terenie województwa lubelskiego. Przez pojęcie lokalizacji projektu należy rozumieć miejsce lub miejsca na obszarze objętym programem Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027, bezpośrednio związane z jego realizacją. Dodatkowo wskazana na etapie aplikowania lokalizacja projektu nie może ulec zmianie w trakcie oceny projektu.
3. Dofinansowania nie może uzyskać projekt, który został fizycznie ukończony (w przypadku robót budowlanych) lub w pełni wdrożony (w przypadku dostaw i usług) przed przedłożeniem wniosku o dofinansowanie, niezależnie od tego, czy wszystkie dotyczące tego projektu płatności zostały przez beneficjenta dokonane. Przez projekt fizycznie ukończony lub w pełni wdrożony należy

---

¹² Celem prawidłowego obliczenia poziomu dofinansowania projektu nieprzekraczającego 85% kosztów kwalifikowalnych projektu należy przyjąć system zaokrągleń liczb „w dół”.

rozumieć projekt, dla którego przed dniem złożenia wniosku o dofinansowanie nastąpił odbiór ostatecznych robót, dostaw lub usług przewidzianych do realizacji w jego zakresie rzeczowym.

4. Niedozwolone jest podwójne finansowanie wydatków, zgodnie z podrozdziałem 2.3 Wydatki niekwalifikowalne pkt. 2 Wytucznych kwalifikowalności.
5. Wsparcie w ramach naboru musi być zgodne z Wytuczynymi dotyczącymi realizacji zasad równościowych w ramach funduszy unijnych na lata 2021-2027, w szczególności wsparcie jest udzielane projektom uwzględniającym koncepcję uniwersalnego projektowania, zgodnie z ww. Wytuczynymi.
6. Fakt, że dany projekt kwalifikuje się do dofinansowania w ramach FEL 2021-2027 nie oznacza, że wszystkie wydatki poniesione podczas jego realizacji będą uznane za kwalifikowalne. Ocena kwalifikowalności wydatku polega na analizie zgodności jego poniesienia z obowiązującymi przepisami prawa unijnego i prawa krajowego, Regulaminem, umową o dofinansowanie i Wytuczynymi oraz innymi dokumentami, do których stosowania beneficjent zobowiązał się w umowie o dofinansowanie.
7. Kwalifikowalność wydatków badana jest na każdym etapie projektu.
8. Wnioskodawca ma obowiązek udzielać zamówień w projekcie oraz realizować te zamówienia zgodnie z przepisami prawa powszechnie obowiązującego oraz zgodnie z zasadami określonymi w Wytuczynych kwalifikowalności.
9. Wsparcie w ramach Działania nie może być udzielone w zakresie, w jakim jest wykluczone w art. 1 ust. 2 - 5 Rozporządzenia Komisji (UE) NR 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającym niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu oraz w art. 1 ust. 1 Rozporządzenia Komisji (UE) Nr 2023/2831 z dnia 13 grudnia 2023 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis.
10. Koszty pośrednie w projekcie finansowane muszą być w oparciu o wskazaną w Regulaminie stawkę ryczałtową, z wyjątkiem operacji, których wsparcie stanowi pomoc państwa. Wówczas wszelkie wydatki w projekcie rozliczane są jako wydatki faktycznie poniesione. W przypadku objęcia projektu pomocą publiczną, koszty pośrednie w projekcie objęte zostają pomocą de minimis w wysokości nie większej niż dostępny dla wnioskodawcy limit pomocy de

minimis, z zastrzeżeniem, iż wysokość tych koszty nie może przekroczyć 4%¹³ kwalifikowalnych kosztów bezpośrednich w projekcie.

11. Do wsparcia kwalifikują się projekty wykazujące zgodność z dokumentem „Standardy projektowe dla tras rowerowych województwa lubelskiego” (w wersji obowiązującej na dzień ogłoszenia naboru) oraz zgodność z Wytycznymi Ministerstwa Infrastruktury - Wytyczne organizacji bezpiecznego ruchu rowerowego (w wersji obowiązującej na dzień ogłoszenia naboru),
12. Do wsparcia kwalifikują się wyłącznie projekty zidentyfikowane w strategii terytorialnej będącej podstawą realizacji Innego Instrumentu Terytorialnego (IIT)¹⁴, pozytywnie zaopiniowanej przez Instytucję Zarządzającą pod kątem możliwości jej finansowania w ramach programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027¹⁵, tj.:
  - a) projekt ujęty jest na liście projektów, o której mowa w art. 36 ustawy wdrożeniowej w ww. strategii, oraz
  - b) zakres projektu jest zgodny z zakresem projektu ujętego na liście projektów, o których mowa w art. 36 ustawy wdrożeniowej.
13. Wsparcie w ramach Typu 1 może obejmować działania dotyczące:
  - a) budowy i rozwoju infrastruktury turystycznej i zagospodarowania turystycznego, w tym:
    - infrastruktura zlokalizowana wokół istniejących zbiorników wodnych np. kąpieliska, plaże, pomosty, mola, przystanie wodne,
    - bulwary, promenady,
    - zintegrowane szlaki turystyczne, ścieżki rowerowe, ścieżki edukacyjne,
    - punkty widokowe, wieże widokowe,
    - szlaki narciarskie, spływy kajakowe, itp.,
    - wsparcia rozwoju centrów/ punktów informacji kulturalnej oraz turystycznej,
    - renowacji, modernizacji, ochrony i rozwoju infrastruktury zabytkowej w celu podniesienia jej atrakcyjności turystycznej,

---

¹³ Celem prawidłowego obliczenia należy przyjąć system zaokrąglenia liczb „w dół”.

¹⁴ Inne instrumenty terytorialne w zakresie współpracy partnerstw JST w ramach OSI krajowych wyznaczonych w KSRR 2030.

¹⁵ Strategia terytorialna będącą podstawą realizacji IIT musi uzyskać pozytywną opinię IZ FEL najpóźniej na dzień złożenia wniosku o dofinansowanie projektu. Ocena strategii dokonywana jest na podstawie „Procedury opiniowania strategii Innego Instrumentu Terytorialnego dla Partnerstw JST z OSI krajowych w województwie lubelskim w perspektywie finansowej na lata 2021-2027”.

- odnowa dolin rzecznych i zbiorników wodnych celem rozwoju turystyki i tworzenia miejsc wypoczynku na tych obszarach wraz zapewnieniem dostępności obiektów, w tym dla osób z niepełnosprawnościami
- b) obiektów dziedzictwa naturalnego wraz z zagospodarowaniem terenów wokół (m.in. mała architektura, tereny zielone, ścieżki piesze i pieszo-rowerowe), tj. m.in.:
- odbudowa, modernizacja i wyposażenie obiektów dziedzictwa naturalnego wraz z wyposażeniem oraz budowa lub remont towarzyszącej infrastruktury oraz zagospodarowanie terenów wokół obiektów dziedzictwa naturalnego,
  - kompleksowe zagospodarowanie terenów zielonych - tworzenie nowych „zielonych” miejsc wypoczynku dla mieszkańców,
  - wsparcie projektów z zakresu zagospodarowania terenów zielonych, ochrony dziedzictwa naturalnego i rozwoju turystyki na obszarze uzdrowisk.
- c) tworzenia sieciowych produktów turystycznych,
- d) dywersyfikacji produktów turystycznych, zrównoważonej turystyki mające na celu zwiększanie zatrudnienia i stworzenie wysokiej jakości miejsc pracy,
- e) rozwoju infrastruktury publicznej w celu poprawy wykorzystania walorów gminy uzdrowskiej.

14. Wsparcie w ramach Typu 2 może obejmować działania dotyczące:

- a) zwiększania odporności lokalnej gospodarki, w tym infrastruktury, na nieprzewidziane sytuacje kryzysowe (w szczególności w zakresie adaptacji do zmian klimatu)
- b) zwiększenia poczucie bezpieczeństwa mieszkańców i porządku publicznego poprzez zagospodarowanie przestrzeni międzyblokowych, deptaków, parków, rynków, skwerów np. budowa/ rozbudowa monitoringu, oświetlenia,
- c) zwiększenia dostępności przestrzeni publicznych i likwidacja barier architektonicznych i przestrzennych w celu stworzenia atrakcyjnych i funkcjonalnych przestrzeni publicznych i poprawy ich bezpieczeństwa.

15. Wsparcie w ramach Typu 3 dotyczy rozwoju infrastruktury i wyposażenia podmiotów świadczących usługi sanatoryjne i/lub uzdrowskie na terenie gmin uzdrowskich oraz obszarów ochrony uzdrowskiej i może

obejmować m.in. wyposażanie w infrastrukturę uzdrowiskową w tym gastronomiczną i noclegową oraz tworzenie urządzeń lecznictwa uzdrowiskowego, takich jak np. pijalnie wód mineralnych, łożnie, parki zdrojowe, ścieżki ruchowe, z zastrzeżeniem niekomercyjnego charakteru usług świadczonych w oparciu wspartą infrastrukturę.

16. Wsparcie w ramach Typu 4 może obejmować:
  - a) uzbrojenie w media (infrastruktura wodno-kanalizacyjna, telekomunikacyjna, energetyczna, ciepłownicza),
  - b) budowę, modernizację, adaptację budynków na cele gospodarcze,
  - c) budowę lub modernizację wewnętrznego układu komunikacyjnego – wyłącznie jako element projektu,
  - d) prace studyjno-koncepcyjne i badania geotechniczne – wyłącznie jako element projektu.
17. Typ projektu nr 4 może być realizowany wyłącznie przez jednostki samorządu terytorialnego.
18. Wsparcie rozwoju turystyki, co do zasady nie może obejmować działań na rzecz budowy nowych obiektów budowlanych, które są budynkami. Wyjątkiem są projekty, których celowość realizacji wynika z diagnozy obszaru współpracy partnerstwa JST i jest potwierdzona analizami wskazującymi na niedostępność lub brak możliwości wykorzystania istniejących budynków, które należy przedłożyć na etapie aplikowania.
19. Wyłączone ze wsparcia są projekty obejmujące turystyczne szlaki tematyczne i/lub tworzenie sieciowych produktów turystycznych o charakterze ponadregionalnym, tj. łączące podmioty z przynajmniej 2 województw Polski Wschodniej.
20. Projekt z zakresu ochrony, rozwoju i promowania publicznych walorów turystycznych i usług turystycznych realizowanych na obszarach Natura 2000 musi spełniać łącznie następujące warunki:
  - jest powiązany i podporządkowany działaniom związanym z ochroną przyrody (zgodność z planami ochrony/planami zadań ochronnych¹⁶ - w przypadku, jeśli wyżej wymienione dokumenty nie zostały formalnie

---

¹⁶ Projekty realizowane w granicach obszarów form ochrony przyrody oraz obejmujące zabiegi przy obiektach chronionych na podstawie Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U.2023 poz. 1336), będą wspierane na pod warunkiem przedłożenia opinii organu ochrony przyrody.

- przyjęte na dzień zakończenia naboru, weryfikowane będzie czy realizacja projektu zgodna będzie z projektami wyżej wymienionych dokumentów),
- przyczynia się do ukierunkowania ruchu turystycznego na terenie obszarów chronionych i cennych przyrodniczo,
  - nie dotyczy inwestycji opartych o walory uzdrowiskowe i walory kulturowe - inwestycje oparte o właściwości uzdrowiskowe i walory kulturowe na obszarach Natura 2000 nie będą wspierane.
21. Przedmiotem projektów realizowanych w ramach wsparcia sektora turystyki będą obiekty związane wyłącznie z funkcją turystyczną, a warunkiem udzielenia wsparcia będzie zapewnienie otwartego dostępu dla użytkowników wspieranej infrastruktury.
22. W ramach naboru przewidziano wsparcie działań społecznych obejmujących m.in. inwestycje na rzecz aktywnego włączenia społecznego. Wartość niniejszych zadań nie może przekroczyć 15% współfinansowania unijnego wartości projektu.
23. Warunkiem udzielenia wsparcia na projekty z zakresu turystyki będzie odpowiednia analiza popytu i oceny potrzeb, zawarta w studium wykonalności i zawierająca zapisy odnoszące się do poniżej wymienionych aspektów:
- wykazanie zapotrzebowania na realizację danego projektu w celu ograniczenia ryzyka nieefektywności przedsięwzięcia,
  - koordynacja przedsięwzięcia z projektami w sąsiednich obszarach (unikając nakładania się i konkurencji) oraz opis wpływu przedsięwzięcia na stymulowanie aktywności turystycznej w regionie,
  - zapewnienie trwałości i możliwości utrzymania inwestycji w okresie trwałości.
24. Zgodnie z rekomendacjami zawartymi w raporcie ETO 08/2020 oraz 27/2021 r. inwestycje turystykę muszą respektować zasadę zrównoważonego oddziaływania na środowisko, potrzebę rozwoju cyfrowego, zasadę dostępności dla osób ze specjalnymi potrzebami, zasadę stabilności i efektywności finansowej (możliwość utrzymania się w długofalowej perspektywie) oraz odporności na kryzys (stosując innowacyjne rozwiązania, dywersyfikację przychodów i usług, digitalizację).
25. Projekt dotyczący rozwoju infrastruktury i wyposażenia podmiotów świadczących usługi sanatoryjne i/lub uzdrowiskowe na terenie gmin uzdrowiskowych oraz obszarów ochrony uzdrowiskowej może być realizowany

wyłącznie w miejscowości posiadającej status uzdrowiska lub na obszarze ochrony uzdrowiskowej¹⁷.

26. Projekt z zakresu wsparcia terenów inwestycyjnych musi spełnić łącznie następujące warunki:

- realizowany jest w powiązaniu z innymi projektami inwestycyjnymi, zidentyfikowanymi w Strategii terytorialnej będącej podstawą realizacji IIT, pozytywnie zaopiniowanej przez Instytucję Zarządzającą pod kątem możliwości jej finansowania w ramach programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027,
- realizowany jest wyłącznie na terenie, który w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego lub innym równoważnym dokumencie, o którym mowa w art. 4 pkt 2 Ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. 2023 poz. 977) przeznaczony jest wyłącznie pod działalność gospodarczą, zarówno produkcyjną, jak i usługową,
- teren, którego dotyczy projekt, nie jest przeznaczony wyłącznie pod wielkopowierzchniowe obiekty handlowe¹⁸,
- teren, którego dotyczy projekt nie jest przeznaczony pod inwestycje mieszkaniowe, tereny sportu oraz tereny zabudowy zagrodowej w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodniczych. W przypadku, gdy całość uzbrajanego w wyniku realizacji projektu terenu przeznaczona będzie pod zabudowę mieszkaniową, tereny sportu oraz tereny zabudowy zagrodowej w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodniczych wniosek nie kwalifikuje się do wsparcia w ramach Działania 11.5. W przypadku projektów, w ramach, których tylko część uzbrajanego terenu przeznaczona będzie pod zabudowę mieszkaniową, tereny sportu oraz tereny zabudowy zagrodowej w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodniczych, zaś pozostała część przeznaczona zostanie pod działalność gospodarczą, projekty takie kwalifikują się do wsparcia w ramach Działania 11.5, z zastrzeżeniem, iż część projektu związana z uzbrojeniem pod zabudowę mieszkaniową, tereny sportu oraz tereny zabudowy zagrodowej

---

¹⁷ Zgodnie z aktualnym na dzień ogłoszenia naboru wykazem uzdrowisk/miejscowości, które posiadają status obszaru ochrony uzdrowiskowej opublikowanym przez Ministerstwo Zdrowia na stronie: [Rejestr uzdrowisk i obszarów ochrony uzdrowiskowej wraz z kierunkami leczniczymi](#)

¹⁸ Wielkopowierzchniowy obiekt handlowy – obiekt handlowy o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m².

w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodniczych uznana będzie za niekwalifikowaną w ramach projektu.

27. Inwestycje w elementy infrastruktury drogowej (w tym w parkingi) nie będą wspierane, chyba że stanowią nieodłączny element większego projektu i nie są one dominującym elementem tego projektu, a ich koszt nie przekracza 15% kosztów kwalifikowalnych w projekcie.

Inwestycje w elementy infrastruktury drogowej w ramach projektów realizowanych w miastach nie mogą obejmować budowy nowych dróg lub parkingów oraz w odniesieniu do istniejących – zwiększać ich pojemności lub przepustowości, ani nie mogą w inny sposób przyczyniać się do zwiększenia natężenia ruchu samochodowego. Ograniczeniu temu podlegają wszelkie parkingi, w tym parkingi będące powierzchniami utwardzonymi, budowlami/budynkami.

28. Realizowane inwestycje w drogi publiczne, bez względu na kategorię drogi, po zakończeniu realizacji inwestycji, muszą zapewnić wymóg nośności drogi wynoszącej minimum 11,5 t na oś.

29. Inwestycje dot. oświetlenia nie mogą stanowić dominującego elementu projektu – koszt inwestycji nie może przekroczyć 15% kosztów kwalifikowalnych w projekcie.

30. Wspierane będą wyłącznie inwestycje o charakterze niekomercyjnym, niezarobkowym, tj. inwestycje, które nie są ukierunkowane na osiągnięcie zysku i generowanie dochodu (charakter niekomercyjny przedsięwzięcia zweryfikowany zostanie na podstawie zapisów zawartych w studium wykonalności i analizie finansowo-ekonomicznej).

31. W przypadku inwestycji realizowanych przez Kościoły i związki wyznaniowe (oraz ich osoby prawne) za kwalifikowalne mogą zostać uznane wyłącznie wydatki poniesione na infrastrukturę związaną z działalnością służącą celom humanitarnym, charytatywno-opiekuńczym, naukowym i oświatowo-wychowawczym. Natomiast za niekwalifikowalne uznaje się wydatki poniesione na infrastrukturę związaną ze sprawowaniem kultu religijnego, za wyjątkiem obiektów zabytkowych.

32. Premiowane będą m.in. projekty:

- wykazujące unikalność atrakcji turystycznej (tj. innowacyjność, rzadkość, autentyczność) oraz koncepcję atrakcji turystycznej,

- wykazujące największą efektywność kosztową wsparcia 1 obiektu turystycznego, tj. projekty wykazujące najlepszą relację wskaźnika: „Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego”,
- mające największy wpływ na zrównoważony rozwój sektora turystyki, tj. projekty wspierające racjonalne korzystanie z zasobów środowiska, nie powodujące ich degradacji (w tym przez wzmożony ruch turystów).
- komplementarne, tj. współtworzące kompleksowe rozwiązania obszarowe, komplementarność z projektami EFS+, realizowane przez podmioty posiadające doświadczenie i/lub wykazujące zaangażowanie w prowadzone działania współpracy międzyregionalnej, transgranicznej i/lub transnarodowej,
- wykazujące najbardziej pozytywny wpływ na środowisko, tj. projekty, które realizują działania podjęte na rzecz zrównoważonego rozwoju oraz zasady DNSH („nie czyni poważnych szkód”), w tym w szczególności wykorzystanie nowoczesnych, energooszczędnych rozwiązań technicznych i technologicznych, zastosowanie technologii przyjaznych środowisku przyrodniczemu¹⁹

33. W przypadku terenów inwestycyjnych premiowane będą projekty w których Wnioskodawca posiada zobowiązania potencjalnych inwestorów do dokonania inwestycji na obszarze obejmującym przynajmniej 50% powierzchni terenu inwestycyjnego objętego projektem.

34. Z zastrzeżeniem zasad opisanych w Wytycznych kwalifikowalności, w ramach naboru do dofinansowania kwalfikują się także:

- ✓ koszty przygotowawcze - przeprowadzenie prac studialnych, ekspertyz, badań geologicznych i archeologicznych itp., niezbędnych do realizacji inwestycji objętych projektem, przygotowanie dokumentacji technicznej: np. koncepcja budowlana, projekt budowlany, projekt wykonawczy, przygotowanie studium wykonalności, przygotowanie raportu oddziaływania na środowisko, przygotowanie przetargu, w tym dokumentacji przetargowej,

---

¹⁹ Dotyczy to w szczególności działań prowadzących do zachowania i rozwoju zielonej i niebieskiej infrastruktury, służących ekologii (w tym zwiększanie powierzchni czynnych biologicznie – w tym zielone dachy, ściany i fasady, ogólnodostępne tereny zielone, m.in. miejskie parki i lasy, naturalne zbiorniki wodne, stawy, niecki, rowy, likwidacja powierzchni nieprzepuszczalnych, tworzenie łąk kwietnych).

- ✓ wydatki na usługi nadzoru nad projektem, m.in. inspektor nadzoru inwestorskiego, inżynier kontraktu, inwestor zastępczy, nadzór nad projektem, np. nadzory architektoniczne, autorskie,
- ✓ wydatki związane z zapewnieniem dostępności dla osób z niepełnosprawnościami, dotyczące przedmiotu projektu,
- ✓ koszty zarządzania,
- ✓ koszty informacji i promocji projektu,
- ✓ podatek VAT może stanowić wydatek kwalifikowalny wyłącznie w przypadku, gdy – niezależnie od wartości (łączniego kosztu) projektu – brak jest prawnej możliwości jego odzyskania.

35. Wydatkami niekwalifikowalnymi w ramach naboru są w szczególności:

- ✓ wydatki związane z infrastrukturą sportową, noclegową i gastronomiczną²⁰,
- ✓ wydatki związane z infrastrukturą przeznaczoną na cele kultu religijnego,
- ✓ wydatki związane z zakupem pojazdów mechanicznych,
- ✓ wydatki związane z zakupem urządzeń niezbędnych do utrzymania/pielęgnacji powstałej lub zmodernizowanej w ramach projektu infrastruktury m.in. kosiarki, zamiatarki, odśnieżarki, urządzenia ogrodnicze itp.,
- ✓ wydatki związane z organizacją imprez turystycznych i sportowych m.in. rajdów, biegów itp. tj.np. eventy komercyjne (pojedyncze imprezy o charakterze masowym, w tym rekreacyjno-sportowe, występy artystów komercyjnych, przeglądy filmowe połączone z konkursami z nagrodami), publikacje i wydawnictwa w formie papierowej, które nie są związane z promocją projektu, uczestnictwo w targach turystycznych, zorganizowanie pobytów dla dziennikarzy, przewodników; zamawianie artykułów sponsorowanych w ogólnokrajowej prasie i TV, organizowanie konferencji o szerokiej tematyce okołoturystycznej;
- ✓ uzbrojenie terenu inwestycyjnego pod zabudowę mieszkaniową, tereny sportu oraz tereny zabudowy zagrodowej w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodniczych,
- ✓ wydatki na infrastrukturę nie związaną wyłącznie z funkcją turystyczną oraz nie zapewniającą otwartego dostępu dla użytkowników,

---

²⁰ Wyłączenie w zakresie infrastruktury noclegowej i gastronomicznej nie dotyczy typu projektu 3, z zastrzeżeniem, iż działalność w zakresie ww. infrastruktury musi mieć charakter niekomercyjny.

- ✓ wydatki na inwestycje w elementy infrastruktury drogowej (w tym w parkingi) stanowiące nieodłączny element większego projektu w przypadku, gdy ich koszt przekracza 15% kosztów kwalifikowalnych w projekcie,
- ✓ wydatki na nieefektywne źródła ciepła opartych o paliwa stałe tj. zakup kotłów na paliwo stałe,
- ✓ wkład niepieniężny,
- ✓ zakup środków transportu,
- ✓ wydatki poniesione w związku z zastosowaniem technik finansowania, które nie powodują natychmiastowego przeniesienia prawa własności do danego dobra na beneficjenta (np. leasing),
- ✓ wydatki na budowę szczelnego zbiornika na nieczystości ciekłe,
- ✓ inwestycje o potencjale komercyjnym, tj. inwestycje ukierunkowane na zysk, generujące dochód,
- ✓ wydatki na odnawialne źródła energii (OZE),
- ✓ wydatki na instalację i zakup kotła gazowego.

4.6. Uprozczone metody rozliczania wydatków

1. W ramach projektu wydatki przeznaczone na pokrycie kosztów pośrednich określonych w Regulaminie będą rozliczane wyłącznie za pomocą stawki ryczałtowej wynoszącej 4%²¹ kwalifikowalnych kosztów bezpośrednich projektu, z wyjątkiem operacji, których wsparcie, w całości lub w części, stanowi pomoc państwa (z wyłączeniem pomocy de minimis). Rozliczenie tych kosztów będzie następowało w kolejnych wnioskach o płatność, z zastosowaniem stawki, odniesionej do objętej danym wnioskiem kwoty kwalifikowalnych kosztów bezpośrednich projektu.
2. Weryfikacja wydatków na pokrycie kosztów pośrednich polega na sprawdzeniu, czy wnioskodawca prawidłowo zastosował wysokość stawki ryczałtowej oraz czy prawidłowo wykazał kwotę kosztów bezpośrednich będących podstawą wyliczenia z wykorzystaniem stawki ryczałtowej.
3. Koszty pośrednie projektu to koszty niezbędne do realizacji projektu, których nie można bezpośrednio przypisać do głównego celu projektu, w szczególności koszty administracyjne związane z obsługą projektu, które nie

---

²¹ Celem prawidłowego obliczenia wysokości kosztów pośrednich w projekcie nieprzekraczającej 4% kwalifikowalnych kosztów bezpośrednich projektu należy przyjąć system zaokrąglenia liczb „w dół”.

wymagają podejmowania merytorycznych działań zmierzających do osiągnięcia celu projektu.

4. Do katalogu kosztów pośrednich zaliczane są:
  - a) koszty koordynatora projektu oraz innego personelu zaangażowanego w zarządzanie, rozliczanie, monitorowanie projektu lub prowadzenie innych działań administracyjnych w projekcie, w szczególności koszty wynagrodzenia tych osób, ich delegacji służbowych i szkoleń,
  - b) koszty zarządu (wynagrodzenia osób uprawnionych do reprezentowania jednostki, których zakresy czynności nie są przypisane wyłącznie do projektu, np. kierownika jednostki),
  - c) koszty personelu obsługowego (obsługa kadrowa, finansowa, administracyjna, sekretariat, kancelaria, obsługa prawna, w tym dotycząca zamówień) na potrzeby funkcjonowania jednostki,
  - d) koszty obsługi księgowej (wynagrodzenia osób księgujących wydatki w projekcie, koszty związane ze zleceniem prowadzenia obsługi księgowej projektu biuru rachunkowemu),
  - e) koszty utrzymania powierzchni biurowych (czynsz, najem, opłaty administracyjne),
  - f) wydatki związane z otwarciem lub prowadzeniem wyodrębnionego na rzecz projektu subkonta na rachunku płatniczym lub odrębnego rachunku płatniczego,
  - g) odpisy amortyzacyjne, koszty najmu lub zakupu aktywów (środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych) używanych na potrzeby osób, o których mowa w lit. a - d,
  - h) opłaty za energię elektryczną, ciepłą, gazową i wodę, opłaty przesyłowe, opłaty za odprowadzanie ścieków, opłaty za wywóz odpadów komunalnych,
  - i) koszty usług pocztowych, telefonicznych, internetowych, kurierskich,
  - j) koszty usług powielania dokumentów,
  - k) koszty materiałów biurowych i artykułów piśmienniczych,
  - l) koszty ochrony,
  - m) opłaty pobierane od dokonywanych transakcji płatniczych (krajowych lub zagranicznych).
  - n) koszty promocji.
5. Niedopuszczalna jest sytuacja, w której koszty pośrednie zostaną rozliczone w ramach kosztów bezpośrednich. Właściwa instytucja dokonująca oceny

kwalifikowalności na etapie wyboru projektu weryfikuje, czy w ramach zadań obejmujących koszty bezpośrednie nie zostały wykazane koszty, które stanowią koszty pośrednie.

4.7. Informacja i promocja w projekcie

Beneficjent jest zobowiązany do wypełniania obowiązków informacyjnych i promocyjnych, w tym informowania społeczeństwa o dofinansowaniu projektu przez Unię Europejską, zgodnie z rozporządzeniem ogólnym²² (w szczególności z załącznikiem IX - Komunikacja i Widoczność, Podręcznikiem wnioskodawcy i beneficjenta Funduszy Europejskich na lata 2021-2027 w zakresie informacji i promocji oraz zgodnie z § 19 umowy o dofinansowanie projektu i załącznikiem do umowy (wyciąg z zapisów podręcznika dla beneficjenta).

4.8. Zasady horyzontalne

1. Wybór projektu odbywa się w oparciu o przesłanki i zasady określone w ustawie wdrożeniowej oraz innych przepisach krajowych i unijnych.
2. Wybrany projekt do dofinansowania musi być zgodny z zapisami art. 9 Rozporządzenia ogólnego, wymogami Konwencji ONZ o Prawach Osób Niepełnosprawnych (w szczególności art.19), w tym Komentarzami Ogólnymi 4 i 5 oraz uwagami końcowymi dla Polski Komitetu ONZ ds. Praw Osób Niepełnosprawnych, z należywym poszanowaniem zasad równości, wolności wyboru, prawa do niezależnego życia, dostępności i zakazu wszelkich form segregacji. Inwestycje muszą wykazać zgodność działań odnośnie przestrzegania zobowiązań w zakresie praw człowieka, a mianowicie Kartą Praw Podstawowych (KPP), Europejskim Filarem Praw Społecznych, Strategią na rzecz praw osób niepełnosprawnych 2021-2030.
3. Projekt musi być zgodny z art. 9 Rozporządzenia ogólnego, który nakłada obowiązek podjęcia działań w celu zapobiegania wszelkiej dyskryminacji ze względu na płeć, rasę, lub pochodzenie etniczne, religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną. Projekt musi być

---

²² Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizyjowej (Dz.Urz.UE L 231 z 30.06.2021, str. 159, z późn. zm.).

realizowany zgodnie ze Standardami dostępności oraz z uwzględnieniem przestrzegania procedur KPP i Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych (KPON). Zalecane jest stosowanie postanowień Europejskiego Aktu o Dostępności a w odniesieniu do Karty Praw Podstawowych UE pomocne mogą być „Wytyczne Komisji Europejskiej dotyczące zapewnienia poszanowania Karty praw podstawowych Unii Europejskiej przy wdrażaniu europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych”, w szczególności załącznik nr III.

4. Zgodnie z zapisami Wytycznych dotyczących realizacji zasad równościowych w ramach funduszy unijnych na lata 2021-2027 projekt musi być zgodny z zasadami równościowymi:
  - a) zasadą równości szans i niedyskryminacji oraz
  - b) zasadą równości kobiet i mężczyzn.
5. Przestrzeganie zasad równościowych wynika z art. 2 i 3 Traktatu o Unii Europejskiej.. Ww. Wytyczne mają na celu zapobieganie wszelkiej dyskryminacji ze względu na różne przesłanki, w tym: płeć, rasę, kolor skóry, pochodzenie etniczne lub społeczne, cechy genetyczne, język, religię lub przekonania, poglądy polityczne lub wszelkie inne poglądy, przynależność do mniejszości narodowej, majątek, urodzenie, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną na każdym etapie i w każdym procesie realizacji projektu tj. podczas przygotowywania, wdrażania, monitorowania, sprawozdawczości, ewaluacji, promocji i kontroli projektu.
6. Wszelkie działania finansowane z EFRR muszą służyć, czy umożliwiać swobodne z nich korzystanie także osobom z niepełnosprawnościami. Jest to spowodowane szczególnie trudną sytuacją osób z niepełnosprawnościami w dostępie do produktów, usług i udziału w życiu społeczno-gospodarczym.
7. Zgodnie z ideą projektowania uniwersalnego, infrastruktura, produkty i usługi zaprojektowane i zrealizowane z uwzględnieniem potrzeb osób z niepełnosprawnościami, muszą służyć wszystkim użytkownikom i likwidować lub ograniczać różne bariery, również takie na które napotykają osoby bez niepełnosprawności (np. cudzoziemcy, osoby starsze, kobiety w ciąży itp.).
8. Projekt musi wspierać zrównoważony rozwój oraz służyć zachowaniu, ochronie i poprawie jakości środowiska, w myśl art. 11 i art. 191 ust. 1 określonym w art. 11 Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej, a także uwzględniać zasady „zanieczyszczający płaci”, być zgodny z celami ONZ dotyczącymi zrównoważonego rozwoju, a także porozumienia paryskiego

przyjętego na mocy Ramowej konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu i zasady DNSH, czyli „nie czynić znaczącej szkody” (art. 9 ust. 4 rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów na lata 2021-2027), w tym w szczególności wykorzystanie nowoczesnych, energooszczędnych rozwiązań technicznych i technologicznych, zastosowanie technologii przyjaznych środowisku przyrodniczemu.

4.8.1. Realizacja zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami

1. Niezależnie od wymogów wynikających z Rozporządzenia ogólnego, zapisy ratyfikowanej w dniu 6 września 2012 r. przez Polskę Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych zobowiązują Polskę do zwiększenia możliwości korzystania z praw przez osoby z niepełnosprawnościami, w tym eliminacji barier oraz zapewnienia pełnego uczestnictwa we wszystkich sferach życia.
2. Na tej podstawie wnioskodawca zobowiązany jest przedstawić we wniosku o dofinansowanie sposób realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami w ramach projektu.
3. Wnioskodawca musi zapewnić dostępność do oferowanego w projekcie wsparcia oraz dostępność wszystkich produktów projektu (które nie zostały uznane za neutralne) dla wszystkich ich użytkowników. Wnioskodawca zobowiązany jest do zapewnienia dostępności oferowanego wsparcia zgodnie ze standardami dostępności dla polityki spójności 2021-2027, które stanowią załącznik nr 2 do Wytycznych w zakresie realizacji zasad równościowych w ramach funduszy unijnych na lata 2021-2027. W przypadku projektów (w tym ich produktów) nieobjętych standardem dostępności beneficjent powinien zapewnić realizację zasady dostępności w ramach innych działań projektowych, np. na poziomie zarządzania projektem lub działań informacyjno- promocyjnych (np. strona projektu zgodna z WCAG 2.1 – w tłumaczeniu na język polski: wytyczne dotyczące ułatwień w dostępie do treści publikowanych w Internecie).
4. Realizacja zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami (zasada dostępności) w projektach współfinansowanych z funduszy unijnych powinna być realizowana na wszystkich etapach wdrażania projektu, w tym na etapie przygotowania

projektu czyli analizy, definiowania celów, planowania działań i budżetu, określania rezultatów, a także podczas jego realizacji, rozliczania, monitorowania i kontroli.

5. Zasada może być realizowana poprzez zastosowanie **uniwersalnego projektowania** oraz **mechanizmu racjonalnych usprawnień (MRU)**. Są to narzędzia umożliwiające kompleksowe podejście do planowania i projektowania zarówno produktów jak i odpowiedniego otoczenia, mając na celu promowanie społeczeństwa włączającego wszystkich obywateli oraz zapewniając im pełną równość oraz możliwość uczestnictwa.
6. **Uniwersalne projektowanie** jest to projektowanie produktów oraz otoczenia tak, aby były one dostępne dla wszystkich ludzi (także osób z niepełnosprawnościami) w największym możliwym stopniu, bez potrzeby adaptacji bądź wyspecjalizowanego projektowania. Uniwersalne projektowanie nie wyklucza możliwości zapewnienia dodatkowych udogodnień dla szczególnych potrzeb osób z niepełnosprawnościami, jeżeli jest to potrzebne. Koncepcja uniwersalnego projektowania jest realizowana przez zastosowanie **co najmniej standardów dostępności**, które stanowią załącznik nr 2 do Wytycznych dotyczących realizacji zasad równościowych w ramach funduszy unijnych na lata 2021-2027.
7. W sytuacjach wyjątkowych dopuszcza się odstępstwa od ww. wymogu, pod warunkiem rzeczowego uzasadnienia w treści wniosku o dofinansowanie, dlaczego projekt nie będzie spełniał wymogu dostępności poprzez koncepcje uniwersalnego projektowania. Zasadność takiego wyłączenia każdorazowo jest oceniona przez ION podczas weryfikacji wniosków o dofinansowanie. W przypadku każdej nowotworzonej inwestycji konieczna jest zatem ocena zgodności danego produktu z koncepcją uniwersalnego projektowania a mechanizm racjonalnych usprawnień (został poniżej opisany), powinien być stosowany jedynie po wcześniejszym stwierdzeniu braku możliwości zastosowania koncepcji uniwersalnego projektowania. Ewentualna neutralność projektu w stosunku do zasady dostępności, powinna być rozumiana w kategoriach wyjątku od reguły. W tych wyjątkowych przypadkach, gdy produkty projektu wprost nie realizują zasady dostępności dopuszczalne jest wykazanie neutralności produktów projektu. Należy jednocześnie podkreślić, iż przyjęcie do realizacji projektów, w przypadku których aspekt zapewnienia dostępności został w nieuzasadniony sposób pominięty, stanowi naruszenie przepisów Rozporządzenia ogólnego. Należy

również zauważyć, iż jeśli przynajmniej jeden z elementów projektu realizuje zasadę dostępności, nie jest to projekt neutralny. W przypadku gdy produkty (usługi) projektu nie mają swoich bezpośrednich użytkowników/użytkowniczek dopuszczalne jest uznanie, że mają one charakter neutralny wobec zasady równości szans i niedyskryminacji. Wnioskodawca musi wykazać we wniosku o dofinansowanie, że dostępność nie dotyczy danego produktu (lub usługi). Ostateczna decyzja o uznaniu danego produktu (lub usługi) za neutralny należy do oceny wniosku o dofinansowanie. W przypadku uznania, że dany produkt (lub usługa) jest neutralny, projekt zawierający ten produkt (lub usługę) może być uznany za zgodny z zasadą równości szans i niedyskryminacji. **Uznanie neutralności określonych produktów (usług) projektu nie zwalnia jednak beneficjenta ze stosowania standardów dostępności dla realizacji pozostałej części projektu, dla której standardy dostępności mają zastosowanie.**

8. Drugim narzędziem jest **mechanizm racjonalnych usprawnień (MRU)**, który oznacza możliwość sfinansowania specyficznych działań dostosowawczych, uruchamianych wraz z pojawieniem się w projekcie osoby z niepełnosprawnością (w charakterze uczestnika/uczestniczki lub członkini/członkowi personelu projektu. Mechanizm ten jest definiowany, jako konieczne i odpowiednie zmiany oraz dostosowania, nienakładające nieproporcjonalnego lub nadmiernego obciążenia, rozpatrywane osobno dla każdego konkretnego przypadku, w celu zapewnienia osobom z niepełnosprawnościami możliwości korzystania z wszelkich praw człowieka i podstawowych wolności oraz ich wykonywania na zasadzie równości z innymi osobami. Zgodnie z zapisami Wytycznych dotyczących realizacji zasad równościowych w ramach funduszy unijnych na lata 2021-2027, w projektach, w których pojawiły się nieprzewidziane na etapie planowania wydatki związane z zapewnieniem dostępności uczestnikowi/uczestniczce (lub członkowi/członkini personelu) projektu, jest możliwe zastosowanie MRU. Co do zasady, środki na finansowanie MRU nie są planowane w budżecie projektu na etapie wnioskowania o jego dofinansowanie. Mechanizm racjonalnych usprawnień znajduje więc zastosowanie w przypadku, gdy nie ma możliwości realizacji wsparcia w środowisku wprost dostępnym lub gdy koszt uzyskania dostępności byłby wysoki. Mechanizm racjonalnych usprawnień jak wspomniano powyżej to mechanizm uruchamiany dopiero w trakcie realizacji projektu, gdy do udziału w projekcie zgłoszą się osoby

z niepełnosprawnością, których udziału nie przewidziano na etapie przygotowania projektu. Pozwala on na elastyczne reagowanie na potrzeby uczestników i zapewnia im optymalne (szyte na miarę) usprawnienia. Co do zasady, środki na finansowanie MRU nie są planowane w budżecie projektu na etapie wnioskowania o jego dofinansowanie.

9. W przypadku wystąpienia w projekcie potrzeby sfinansowania kosztów związanych z zapewnieniem dostępności, beneficjent ma możliwość skorzystania z przesunięcia środków w budżecie projektu lub wykorzystania powstałych oszczędności. W przypadku braku możliwości pokrycia wydatków związanych z MRU z bieżącego budżetu projektu, IZ umożliwia zwiększenie wartości projektu o niezbędne koszty MRU – pod warunkiem dostępności środków.
10. Decyzję w sprawie sfinansowania MRU podejmuje IZ FEL, biorąc pod uwagę między innymi zasadność i racjonalność poniesienia dodatkowych kosztów w projekcie.
11. Średni koszt MRU na 1 osobę w projekcie nie może przekroczyć 15 tysięcy PLN brutto.
12. Jednakże na etapie konstruowania budżetu projektu, nie należy w nim uwzględniać kosztów na racjonalne usprawnienia, gdy projekt nie jest w całości skierowany do osób z niepełnosprawnościami. Trzeba jednak pamiętać, że racjonalne usprawnienia powinny być mechanizmem wtórnym w zakresie zapewnienia dostępności, gdyż z zasady każde wsparcie, zarówno w projektach dedykowanych osobom z niepełnosprawnościami, jak i ogólnodostępnych, powinno być dostępne.
13. Kwota wydatków poniesionych na MRU (wydatków bezpośrednich) wchodzi do podstawy wyliczenia przysługujących na etapie rozliczania kosztów pośrednich. Wpływa tym samym na zwiększenie możliwych do rozliczenia kosztów pośrednich w projekcie. Na etapie rozliczenia projektu – wyliczając przysługujące beneficjentowi koszty pośrednie według uprzednio uzgodnionej stawki ryczałtowej – uwzględnia się wszystkie wydatki bezpośrednie, również te wynikające z MRU.
14. Informacje o zapewnieniu zasady dostępności – w tym przede wszystkim koncepcji uniwersalnego projektowania i równego dostępu – muszą być uwzględnione we wniosku o dofinansowanie.
15. We wniosku o dofinansowanie w zależności od ich specyfiki powinny znaleźć się informacje dotyczące:

- stosowania standardu WCAG 2.1 przynajmniej na poziomie AA – w odniesieniu do stron internetowych, systemów teleinformatycznych i dokumentów,
- uwzględnienia w promocji inwestycji usług dostępnościowych – na przykład poprzez informacje, że materiały promocyjne dotyczące inwestycji (filmy itp.) będą zawierały napisy, tłumacza PJM i audiodeskrypcję,
- spełnienia zasady dostępności, neutralność może dotyczyć wyjątkowych projektów,
- wyczerpującego uzasadnienia braku zastosowania zasady dostępności dla produktów projektu.

4.8.2. Zasada równości kobiet i mężczyzn

1. Przez zgodność z zasadą równości kobiet i mężczyzn należy rozumieć z jednej strony zaplanowanie takich działań w projekcie, które wpłyną na wyrównywanie szans danej płci będącej w gorszym położeniu (o ile takie nierówności zostały zdiagnozowane w projekcie). Z drugiej strony zaś stworzenie takich mechanizmów, aby na żadnym etapie wdrażania projektu nie dochodziło do dyskryminacji i wykluczenia ze względu na płeć. Zasada równości kobiet i mężczyzn polega więc na zapewnieniu sytuacji, w której kobietom i mężczyznom przypisuje się taką samą wartość społeczną, równe prawa i równe obowiązki oraz gdy mają oni równy dostęp do korzystania z zasobów (np. środki finansowe, szanse rozwoju). Zasada ta ma gwarantować możliwość wyboru drogi życiowej bez ograniczeń wynikających ze stereotypów płci.
2. Wnioskodawca zobowiązany jest do przedstawienia we wniosku o dofinansowanie sposobu realizacji zasady równości kobiet i mężczyzn w ramach projektu.
3. Podczas analizy potrzeby realizacji projektu wnioskodawca powinien uwzględnić sytuację kobiet i mężczyzn biorąc pod uwagę, czy istnieją bariery równościowe (systemowe nierówności i ograniczenia jednej z płci, najczęściej kobiet, które są powielane i utrwalane społecznie i kulturowo) w kontekście obszaru realizacji projektu/tematyki projektu.

4. Wnioskodawca powinien wskazać, jakiego rodzaju działania zostaną zrealizowane w projekcie na rzecz niwelowania zdiagnozowanych barier równościowych.
5. W przypadku kiedy nie zdiagnozowano żadnych barier równościowych, należy we wniosku o dofinansowanie przewidzieć działania, zmierzające do przestrzegania zasady równości kobiet i mężczyzn i wnioskodawca powinien zadeklarować, że będzie przestrzegał zasady równości kobiet i mężczyzn, tak, aby na żadnym etapie realizacji projektu ww. bariery się nie pojawiły.
6. Działaniem wspierającym równość kobiet i mężczyzn jest budowanie przekazu informacyjnego i promocyjnego w oparciu o przekazy wolne od stereotypów (język, grafika, obrazy). We wniosku o dofinansowanie powinna się znaleźć informacja o tym, w jaki sposób ten niestereotypowy przekaz będzie realizowany.
7. Wnioskodawca powinien również wskazać, w jaki sposób planuje zapewnić realizację zasady równości kobiet i mężczyzn w ramach procesu zarządzania projektem. Informacja ta powinna zawierać propozycję konkretnych działań, jakie zostaną podjęte w projekcie w ramach zarządzania. Równościowe zarządzanie projektem polega przede wszystkim na zapewnieniu, że osoby zaangażowane w realizację projektu (na przykład personel odpowiedzialny za zarządzanie, personel merytoryczny, personel wykonawcy/partnera) posiadają odpowiednią wiedzę w zakresie obowiązku przestrzegania zasady równości kobiet i mężczyzn i potrafią stosować tę zasadę w codziennej pracy przy projekcie.
8. Dopuszczalne jest także uznanie neutralności projektu w stosunku do zasady równości kobiet i mężczyzn. Decyzja o uznaniu danego projektu za neutralny należy do instytucji oceniającej wnioski o dofinansowanie. O neutralności można mówić jednak tylko wtedy, kiedy we wniosku o dofinansowanie wnioskodawca uzasadni, dlaczego dany projekt nie jest w stanie zrealizować jakichkolwiek działań w zakresie zgodności z ww. zasadą, a uzasadnienie to zostanie uznane przez instytucję oceniającą projekt za adekwatne i wystarczające.

4.8.3. Zasada zrównoważonego rozwoju oraz DNSH, czyli „nie czynić znaczącej szkody”

1. Zasada zrównoważonego rozwoju i zasada „nie czynić poważnych szkód” (ang. DNSH - do no significant harm) mają na celu zapewnienie, że realizacja celów polityki spójności będzie zgodna ze standardami i priorytetami Unii Europejskiej w zakresie klimatu i środowiska, a także nie spowoduje poważnych szkód w środowisku naturalnym.
2. Zasada zrównoważonego rozwoju oznacza, że rozwój społeczny i gospodarczy nie może pozostawać w konflikcie z interesami ochrony środowiska i ładu przestrzennego. Projektowane działania muszą zatem uwzględniać potrzeby przyszłych pokoleń, dlatego nie mogą naruszać równowagi przyrodniczej i przestrzennej. Wszelkie działania będą realizowane z uwzględnieniem potrzeb zachowania różnorodności biologicznej, zrównoważonego podejścia do użytkowania zasobów przyrody, przywrócenia i utrwalenia ładu przestrzennego oraz wymogów ochrony obszarów cennych przyrodniczo, w tym ich integralności i spójności.
3. Osiągnięcie założeń zrównoważonego rozwoju będzie możliwe również przez promowanie oraz stosowanie rozwiązań proekologicznych dostosowanych do charakteru przedsięwzięcia, w tym zielonych zamówień publicznych.
4. Zgodność z zasadą „nie czynić znaczącej szkody” (zasadą DNSH) oceniana jest w odniesieniu do następujących sześciu celów środowiskowych, wynikających z art. 9 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852 z dnia 18 czerwca 2020 r. w sprawie ustanowienia ram ułatwiających zrównoważone inwestycje, zmieniające rozporządzenie (UE) 2019/2088 (Dz. Urz. UE L 198 z 22.6.2020, s. 13):
  - łagodzenie zmian klimatu;
  - adaptacja do zmian klimatu;
  - zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich;
  - gospodarka o obiegu zamkniętym;
  - zapobieganie i kontrola zanieczyszczeń powietrza, wody lub ziemi;
  - ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów.

W artykule 17 rozporządzenia, dla każdego ze zdefiniowanych celów środowiskowych przedstawiono sytuacje, w których daną działalność gospodarczą uznaje się za powodującą znaczące szkody.

5. W ramach potwierdzenia spełnienia zasady „nie czyń poważnych szkód” należy odnieść się do zapisów Oceny DNSH dla Projektu programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027. Ocenę przeprowadzono dla wszystkich typów działań możliwych do wsparcia w ramach celów szczegółowych ujętych w Priorytetach FEL 2021-2027. Celem analizy jest ocena tego czy realizacja ujętych w projekcie typów działań nie wyrządzi poważnych szkód dla celów środowiskowych, określonych w ww. Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852 z dnia 18 czerwca 2020 r.

4.8.4 Pomoc publiczna i pomoc de minimis

Z uwagi na charakter oraz zakres wsparcia, a także potencjalnych wnioskodawców w ramach Działania 11.5 Ochrona dziedzictwa naturalnego, bezpieczeństwo i rozwój zrównoważonej turystyki obszarów innych niż miejskie, przewiduje się, że wsparcie udzielone w ramach przedmiotowego Działania może stanowić pomoc państwa.

Projekt podlega indywidualnemu badaniu w zakresie wystąpienia pomocy publicznej. Wnioskodawca zobowiązany jest do wykonania *Testu pomocy publicznej*, zgodnie z wzorem określonym w niniejszym naborze. Test pomocy publicznej stanowi Rozdział 3 formularza Studium Wykonalności projektu (tj. załącznika nr 2 do wniosku o dofinansowanie). W rozumieniu przepisów unijnego prawa konkurencji, każdy kto oferuje towary lub usługi na rynku prowadzi działalność gospodarczą. W takim przypadku, aby stwierdzić, czy projekt powinien zostać objęty pomocą publiczną, należy zweryfikować projekt pod kątem spełniania przesłanek określonych w art. 107 *Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej* (TFUE)²³.

Na podstawie art. 107 ust. 1 *Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej* (TFUE) można uznać, iż pomocą publiczną jest wsparcie udzielane przedsiębiorstwu²⁴, o ile jednocześnie spełnione są następujące warunki:

- a) jest przyznawane przez Państwo lub pochodzi ze środków państwowych - środki pochodzące z funduszy europejskich stanowią środki przyznawane

---

²³ Instytucja organizująca nabór rekomenduje ocenę zgodności projektu z art. 107 TFUE w oparciu o Zawiadomienie Komisji w sprawie pojęcia pomocy państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

²⁴ Za przedsiębiorstwo uznaje się podmiot prowadzący działalność gospodarczą bez względu na jego formę prawną (zgodnie z załącznikiem nr 1 do Rozporządzenia 651/2014).

z zasobów państwowych. Tym samym środki, które beneficjent uzyska z FEL 2021-2027, będą pochodziły z zasobów państwowych. Co oznacza, że każdorazowo będzie spełniona pierwsza przesłanka występowania pomocy publicznej.

- b) udzielane jest na warunkach korzystniejszych niż oferowane na rynku - dotacja bezzwrotna stanowi korzyść ekonomiczną, której przedsiębiorca nie uzyskałby w normalnych warunkach rynkowych.
- c) ma charakter selektywny (uprzywilejowuje określone przedsiębiorstwo lub przedsiębiorstwa albo produkcję określonych towarów) - dofinansowanie w ramach FEL 2021-2027 ma charakter selektywny, gdyż przyznawane jest dla konkretnego podmiotu.
- d) grozi zakłóceniem lub zakłóca konkurencję oraz wpływa na wymianę handlową między Państwami Członkowskimi UE - uznaje się, że środek przyznany przez państwo zakłóca lub grozi zakłóceniem konkurencji, jeżeli może on powodować poprawę pozycji konkurencyjnej beneficjenta w porównaniu z pozycją innych przedsiębiorstw, z którymi beneficjent konkuruje. Za wpływ na wymianę handlową pomiędzy państwami członkowskimi uznaje się co najmniej prawdopodobieństwo wpływu na taką wymianę.

Aby wsparcie stanowiło pomoc publiczną, wymienione powyżej warunki muszą zaistnieć łącznie. W przypadku, gdy którykolwiek z powyższych warunków nie jest spełniony, nie mamy do czynienia z pomocą publiczną.

Zgodnie z pkt. 207 Zawiadomienia Komisji w sprawie pojęcia pomocy państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (2016/C 262/01), w przypadkach infrastruktury podwójnego wykorzystania, jeżeli, jest ona prawie wyłącznie wykorzystywana do celów działalności niegospodarczej, finansowanie takiej infrastruktury może w całości wykraczać poza zakres zasad pomocy państwa, pod warunkiem że użytkowanie do celów działalności gospodarczej ma charakter czysto pomocniczy, tj. działalności bezpośrednio powiązanej z eksploatacją infrastruktury, koniecznej do eksploatacji infrastruktury lub nieodłącznie związanej z podstawowym wykorzystaniem o charakterze niegospodarczym. Uznaje się, że taka sytuacja ma miejsce, gdy działalność gospodarcza pochłania takie same nakłady jak podstawowa działalność o charakterze niegospodarczym, takie jak materiały, sprzęt, siła robocza lub aktywa trwałe. Działalność gospodarcza o charakterze pomocniczym musi mieć

ograniczony zakres, w odniesieniu do wydajności infrastruktury. Użytkowanie infrastruktury do celów gospodarczych można uznać za działalność pomocniczą, jeżeli wydajność przydzielana co roku na taką działalność nie przekracza 20% całkowitej rocznej wydajności infrastruktury (przypis 305 do pkt 207 ww. Zawiadomienia). Proporcję w zakresie wykorzystania infrastruktury można ustalić np. odnosząc się do czasu (liczby godzin w skali roku), w jakim dana infrastruktura jest wykorzystywana na cele gospodarcze i niegospodarcze. Jeśli liczba godzin wykorzystania obiektu na cele gospodarcze będzie mniejsza niż 20% całkowitego czasu użytkowania obiektu, wówczas można uznać, iż obiekt w całości ma charakter niegospodarczy. Wnioskodawcy wykazując, że w ramach projektu zastosowanie ma pkt. 207 Zawiadomienia Komisji w sprawie pojęcia pomocy państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej zobowiązany jest, w zakresie wskazanym w umowie o dofinansowanie, do monitorowania wykorzystania infrastruktury na działalność gospodarczą i niegospodarczą (podlega mechanizmowi monitorowania i wycofania w okresie ekonomicznej użyteczności środka trwałego/wartości niematerialnych i prawnych, zgodnym z ustawą o rachunkowości).

Jednakże w przypadku projektów kwalifikujących się do objęcia pomocą publiczną lub pomocą de minimis – wsparcie udzielane będzie zgodnie z właściwymi przepisami prawa dotyczącymi zasad udzielania tej pomocy, obowiązującymi na dzień udzielania wsparcia.

W przypadku projektów spełniających przesłanki pomocy publicznej, wsparcie będzie udzielane przede wszystkim na podstawie Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu, w szczególności na podstawie art. 14 Regionalna pomoc inwestycyjna, oraz art. 56 Pomoc inwestycyjna na infrastrukturę lokalną. Wówczas wsparcie będzie udzielane zgodnie z następującymi przepisami prawa krajowego:

- ✓ Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 11 października 2022 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach programów regionalnych na lata 2021-2027
- ✓ Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 11 grudnia 2022 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na infrastrukturę lokalną w ramach regionalnych programów na lata 2021-2027.

Dopuszcza się możliwość zastosowania przepisów o pomocy de minimis (wybór schematu należy do wnioskodawcy) z zastrzeżeniem, że wartość pomocy de minimis przyznanej jednemu przedsiębiorstwu²⁵ nie może przekroczyć 300 000 EUR w okresie trzech minionych lat. W przypadku pomocy de minimis zastosowanie ma:

- ✓ Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 17 kwietnia 2024 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów na lata 2021-2027.

Uwaga!

W przypadku projektów objętych częściowo pomocą publiczną lub pomocą de minimis, dofinansowanie wydatków wspólnych, takich jak m.in. studium wykonalności, nadzór inwestorski podlegać będzie w całości przepisom o pomocy publicznej/pomocy de minimis. W przypadku kosztów, które nie są kwalifikowalne na podstawie Rozporządzenia 651/2014, Regulamin przewiduje możliwość ujęcia ich w kosztach kwalifikowalnych, wówczas na wskazane koszty może zostać udzielona pomoc o charakterze pomocy de minimis (przy spełnieniu warunków określonych w Rozporządzeniu 2023/2831).

Uwaga!

Badanie, czy przyznanie określonego w projekcie dofinansowania nie spowoduje przekroczenia pułapów określonych w Rozporządzeniu 2023/2831 przeprowadzane jest dwukrotnie: na etapie oceny formalnej przeprowadzana jest weryfikacja pomocy de minimis przeliczonej po kursie EUR z dnia rozpoczęcia naboru wniosków o dofinansowanie w ramach danego naboru (kurs średni walut obcych, ogłaszany przez NBP). Przed podpisaniem umowy o dofinansowanie przeprowadzana jest ponowna weryfikacja, czy łączna wartość przyznanej „jednemu przedsiębiorstwu” pomocy de minimis w ciągu trzech minionych lat oraz

---

²⁵ Jedno przedsiębiorstwo – wnioskodawca oraz wszystkie jednostki gospodarcze powiązane z wnioskodawcą jednym ze stosunków określonych w art. 2 ust. 2 Rozporządzenia 2023/2831 tj.:

- a) jedna jednostka gospodarcza posiada w drugiej jednostce gospodarczej większość praw głosu akcjonariuszy lub wspólników;
- b) jedna jednostka gospodarcza ma prawo wyznaczyć lub odwołać większość członków organu administracyjnego, zarządzającego lub nadzorczego innej jednostki gospodarczej;
- c) jedna jednostka gospodarcza ma prawo wywierać dominujący wpływ na inną jednostkę gospodarczą zgodnie z umową zawartą z tą jednostką lub postanowieniami w jej akcie założycielskim lub umowie spółki;
- d) jedna jednostka gospodarcza, która jest akcjonariuszem lub wspólnikiem w innej jednostce gospodarczej, samodzielnie kontroluje, zgodnie z porozumieniem z innymi akcjonariuszami lub wspólnikami tej jednostki, większość praw głosu akcjonariuszy lub wspólników tej jednostki.

Jednostki gospodarcze pozostające w jakimkolwiek ze stosunków, o których mowa powyżej, poprzez co najmniej jedną inną jednostkę gospodarczą również są uznawane za jedno przedsiębiorstwo.

wartość wnioskowanego dofinansowania w formie pomocy de minimis, nie przekroczyć pułapów określonych w ww. rozporządzeniu. W sytuacji, gdy łączna wartość wnioskowanego dofinansowania w formie pomocy de minimis oraz wartość pomocy de minimis uzyskanej w ciągu trzech minionych lat przekroczy 300 000 EUR, Wnioskodawca zostanie wezwany do obniżenia poziomu dofinansowania kosztów kwalifikowalnych na zasadach pomocy de minimis. W przypadku, gdy Wnioskodawca nie obniży poziomu dofinansowania, tak aby przyznawaną pomoc można by uznać za legalną, ION odmówi podpisania umowy o dofinansowanie.

Rozdział 5. Szczegółowa procedura oceny projektu

5.1. Ocena formalna

1. Ocena formalna projektów przeprowadzana jest w terminie nie dłuższym niż 90 dni roboczych od dnia następującego po dniu zakończenia naboru. W uzasadnionych przypadkach termin oceny formalnej może zostać przedłużony. Informacja o przedłużeniu oceny formalnej zamieszczana jest na stronie internetowej www.funduszeUE.lubelskie.pl oraz na portalu www.funduszeuropejskie.gov.pl.
2. Ocena formalna przeprowadzana jest metodą zerojedynkową na podstawie kryteriów oceny formalnej projektów, przyjętych uchwałą KM FEL²⁶, które zostały określone w załączniku nr 5 do niniejszego Regulaminu.
3. Ocena formalna projektu dokonywana jest kolejno w oparciu o:
  - a) kryteria formalne dostępu,
  - b) kryteria formalne poprawności,
  - c) kryteria formalne specyficzne.

Ocena ww. kryteriów dokonywana jest przez pracowników ION powołanych w skład KOP.

---

²⁶ Kryteria formalne dostępu oraz formalne poprawności wskazane są w dokumencie „Metodyka i kryteria stosowane przy wyborze operacji współfinansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027” przyjętym Uchwałą 106/2024 Komitetu Monitorującego Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 z dnia 19 lutego 2024 r., przez Komitet Monitorujący Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 obowiązującym na dzień ogłoszenia naboru. Kryteria formalne specyficzne przyjęte Uchwałą nr 199/2025 Komitetu Monitorującego Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 z dnia 17 marca 2025 r., przez Komitet Monitorujący Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027.

4. W pierwszej kolejności weryfikacji podlega, czy projekt spełnia wszystkie kryteria formalne dostępu. Kryteria formalne dostępu są kryteriami obligatoryjnymi, spełnienie których jest niezbędne do przyznania dofinansowania. W odniesieniu do kryteriów formalnych dostępu nie jest możliwe wzywanie wnioskodawcy do uzupełnienia/poprawienia wniosku o dofinansowanie.
5. Ocena w oparciu o kryteria formalne dostępu weryfikowana jest wartościami logicznymi: TAK | NIE | NIE DOTYCZY:
  - a) ocena projektu na poziomie TAK lub TAK i NIE DOTYCZY we wszystkich kryteriach formalnych dostępu oznacza, że projekt spełnia kryteria formalne dostępu
  - b) ocena projektu na poziomie NIE co najmniej w jednym kryterium formalnym dostępu oznacza, że projekt nie kwalifikuje się do dofinansowania i zostaje oceniony negatywnie.
6. Kryteria formalne poprawności oraz kryteria formalne specyficzne to kryteria obligatoryjne, których spełnienie jest niezbędne do przyznania dofinansowania. W ramach oceny w oparciu o kryteria formalne poprawności oraz kryteria formalne specyficzne istnieje możliwość jednokrotnego uzupełnienia/poprawiania wniosku o dofinansowanie, przy czym zakres uzupełnienia/poprawy wniosku o dofinansowanie w odniesieniu do danego kryterium, wskazywany jest przez IZ FEL w wezwaniu i dotyczy:
  - a) uzasadnienia spełnienia kryterium we wniosku o dofinansowanie,
  - b) informacji we wniosku o dofinansowanie odnoszących się do definicji danego kryterium,
  - c) informacji we wniosku o dofinansowanie odnoszących się do uzasadnienia kryteriów,
  - d) informacji dotyczącej typów projektów, do których zastosowanie ma dane kryterium.
7. Ocena kryteriów formalnych poprawności oraz kryteriów formalnych specyficznych weryfikowana jest wartościami TAK | NIE | NIE DOTYCZY:
  - a) ocena projektu na poziomie TAK lub TAK i NIE DOTYCZY w odniesieniu do kryteriów formalnych poprawności oraz kryteriów formalnych specyficznych oznacza, że projekt spełnia kryteria formalne poprawności oraz formalne specyficzne i zostaje skierowany do oceny merytorycznej,
  - b) ocena projektu na poziomie NIE w odniesieniu do któregośkolwiek kryterium formalnego poprawności i/lub formalnego specyficznego

skutkuje skierowaniem wniosku o dofinansowanie do jednokrotnego uzupełnienia/poprawy.

8. W przypadku, o którym mowa w pkt. 7 lit. b, IZ FEL kieruje do wnioskodawcy wezwanie do uzupełnienia/poprawy dokumentów ze wskazaniem terminu, w jakim należy tego dokonać. Na wykonanie wezwania wnioskodawca ma 10 dni roboczych liczonych od dnia następnego po dniu wysłania wezwania od IZ FEL. Wezwanie do uzupełnienia lub poprawienia wniosku o dofinansowanie przekazywane jest wnioskodawcy drogą elektroniczną, poprzez system CST2021, aplikację WOD2021. Za moment złożenia wniosku o dofinansowanie uznawana jest data widniejąca na potwierdzeniu wpływu do systemu, w aplikacji WOD2021.
9. Uzupełnieniu/poprawie/wyjaśnieniu mogą podlegać wyłącznie elementy wskazane w wezwaniu, o którym mowa w pkt. 8. Jeżeli zmiany wprowadzane zgodnie z treścią wezwania, o którym mowa w pkt. 8, czynią koniecznymi dokonanie kolejnych zmian we wniosku o dofinansowanie – wówczas wnioskodawca wprowadza dodatkowe zmiany we wniosku o dofinansowanie i w odpowiednich załącznikach, informując o tym fakcie IZ FEL i uzasadniając konieczność wprowadzenia dodatkowych zmian. **Dokonane zmiany we wniosku o dofinansowanie nie mogą prowadzić do zwiększenia kwoty dofinansowania, wskazanej na etapie aplikowania.** O sposobie dokonania poprawy/uzupełnienia wnioskodawca informuje w piśmie przewodnim, które przekazywane jest w formie załącznika w aplikacji WOD2021 wraz z poprawionym/uzupełnionym wnioskiem o dofinansowanie. W niniejszym piśmie wnioskodawca składa także wymagane wyjaśnienia.
10. W przypadku, gdy w projekcie wprowadzone zostaną zmiany inne niż te, o których mowa w pkt. 9, projekt w zakresie kryteriów formalnych poprawności i/lub formalnych specyficznych uzyskuje definitywnie ocenę negatywną i nie podlega dalszej ocenie.
11. Niedokonanie przez wnioskodawcę wszystkich uzupełnień/poprawek wskazanych w wezwaniu, o którym mowa w pkt. 8, dokonanie nieprawidłowych uzupełnień/poprawek, niezłożenie wyjaśnień lub złożenie wyjaśnień niedostatecznych (tj. takich, których treść nie pozwala uznać kryteriów za spełnione) stanowi podstawę negatywnej oceny projektu. W takim przypadku przedmiotem oceny jest wersja wniosku o dofinansowanie uwzględniająca dokonane uzupełnienia lub poprawę, pomimo że są niezgodne z zakresem wezwania.

12. Podstawę negatywnej oceny stanowi także niezłożenie wniosku o dofinansowanie w terminie wskazanym w wezwaniu, o którym mowa w pkt. 8 lub uzupełnienie/poprawienie wniosku o dofinansowanie i/lub złożenie wyjaśnień po terminie wskazanym przez IZ FEL. W takim przypadku podstawą oceny jest wersja wniosku o dofinansowanie, która została przekazana do uzupełnienia lub poprawienia.
13. Na podstawie wyników oceny projektu IZ FEL podejmuje decyzję o:
  - a) zakwalifikowaniu i przekazaniu projektu do oceny merytorycznej (w przypadku, gdy projekt spełnia kryteria formalne),
  - b) negatywnej ocenie projektu i niezakwalifikowaniu go do oceny merytorycznej.
14. Po dokonaniu oceny formalnej projektu, IZ FEL informuje wnioskodawcę o wynikach oceny poprzez:
  - a) publikację na stronie www.funduszeUE.lubelskie.pl oraz na portalu www.funduszeuropejskie.gov.pl informacji o spełnieniu przez projekt kryteriów formalnych i zakwalifikowaniu go do oceny merytorycznej,
  - b) w przypadku negatywnej oceny projektu, powiadomienie wnioskodawcy w terminie 10 dni roboczych (po zatwierdzeniu przez ZWL listy negatywnie ocenionych projektów na etapie oceny formalnej), wraz z podaniem przyczyny negatywnej oceny. Do doręczenia powiadomienia stosuje się przepisy działu I rozdziału 8 KPA.

5.2. Ocena merytoryczna

1. Ocenie merytorycznej podlegają projekty spełniające wszystkie kryteria formalne.
2. Ocena merytoryczna projektu przeprowadzana jest w terminie nie dłuższym niż 90 dni roboczych od dnia zakończenia oceny formalnej. W uzasadnionych przypadkach termin oceny merytorycznej może zostać przedłużony. Informacja o przedłużeniu terminu oceny merytorycznej zamieszczana jest na stronie internetowej www.funduszeUE.lubelskie.pl oraz na portalu www.funduszeuropejskie.gov.pl.
3. Ocena merytoryczna każdego projektu dokonywana jest przez członków KOP, w skład której wchodzi eksperci pracownicy IZ FEL ds. oceny technicznej, finansowo-ekonomicznej i eksperci/pracownicy IZ FEL właściwi dla dziedzin:

- a) kultura i dziedzictwo kulturowe oraz turystyka, specjalizacja: ds. turystyki,
  - b) uzbrojenie terenów pod inwestycje, specjalizacja: ds. uzbrojenia terenów pod inwestycje,
powołani do oceny spełnienia kryteriów merytorycznych.
4. Projekty oceniane merytorycznie poddawane są kolejno ocenie pod kątem spełnienia przyjętych przez KM FEL kryteriów merytorycznych technicznych²⁷, kryteriów merytorycznych specyficznych oraz trafności merytorycznej i kryteriów rozstrzygających²⁸, określonych w załączniku nr 5 do niniejszego Regulaminu.
5. Pierwszy etap oceny merytorycznej dotyczy oceny projektu pod kątem spełnienia kryteriów merytorycznych technicznych, w tym kryteriów merytorycznych technicznych określonych jako finansowo-ekonomiczne oraz kryteriów merytorycznych specyficznych zdefiniowanych jako kryteria specyficzne – techniczne oraz kryteriów merytorycznych specyficznych zdefiniowanych jako kryteria specyficzne - finansowo-ekonomiczne. Oceny w zakresie kryteriów merytorycznych technicznych i merytorycznych specyficznych zdefiniowanych jako kryteria specyficzne – techniczne dokonuje ekspert/pracownik IZ FEL ds. oceny technicznej, oceny w zakresie kryteriów merytorycznych technicznych określonych jako finansowo-ekonomiczne oraz w zakresie kryteriów merytorycznych specyficznych zdefiniowanych jako kryteria specyficzne - finansowo-ekonomiczne dokonuje ekspert/pracownik IZ FEL ds. oceny finansowo-ekonomicznej. Kryteria merytoryczne techniczne oraz merytoryczne specyficzne muszą być spełnione bezwarunkowo, a niespełnienie przynajmniej jednego z nich skutkuje negatywną oceną projektu.
6. Ocena spełniania przez projekt każdego z kryteriów merytorycznych technicznych weryfikowana jest wartościami: TAK | NIE |, zaś kryteriów merytorycznych specyficznych wartościami: TAK | NIE | NIE DOTYCZY:

---

²⁷ Kryteria merytoryczne techniczne wskazane są w dokumencie „Metodyka i kryteria stosowane przy wyborze operacji współfinansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027” przyjętym Uchwałą nr 106/2024 Komitetu Monitorującego Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 z dnia 19 lutego 2024 r., przez Komitet Monitorujący Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 obowiązującym na dzień ogłoszenia naboru.

²⁸ Kryteria merytoryczne specyficzne, trafności merytorycznej oraz rozstrzygające przyjęte Uchwałą nr 199/2025 Komitetu Monitorującego Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 z dnia 17 marca 2025 r., przez Komitet Monitorujący Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027.

- a) ocena projektu na poziomie TAK we wszystkich kryteriach merytorycznych technicznych oraz TAK lub TAK i NIE DOTYCZY we wszystkich kryteriach merytorycznych specyficznych oznacza, że projekt jest wykonalny.,
  - b) ocena projektu na poziomie NIE co najmniej w jednym kryterium merytorycznym technicznym i/lub merytorycznym specyficznym oznacza, że projekt jest niewykonalny i skutkuje negatywną oceną projektu.
7. Na etapie oceny merytorycznej IZ FEL może wezwać wnioskodawcę do uzupełnienia lub poprawy wniosku o dofinansowanie w odniesieniu do informacji zawartych we wniosku o dofinansowanie. Wnioskodawca składa je w terminie 7 dni roboczych liczonych od dnia następnego po dniu wysłania wezwania, o którym mowa w zdaniu poprzedzającym. Wezwanie do uzupełnienia lub poprawienia wniosku o dofinansowanie przekazywane jest wnioskodawcy drogą elektroniczną, poprzez system CST2021, aplikację WOD2021. Za moment złożenia uzupełnionego/poprawionego wniosku o dofinansowanie uznawana jest data widniejąca na potwierdzeniu wpływu do systemu, w aplikacji WOD2021.
8. Zakres uzupełnienia/poprawy wniosku o dofinansowanie w odniesieniu do danego kryterium, wskazywany jest przez IZ FEL w wezwaniu i dotyczy:
- a) uzasadnienia spełnienia kryterium we wniosku o dofinansowanie projektu,
  - b) informacji we wniosku o dofinansowanie odnoszących się do definicji danego kryterium,
  - c) informacji we wniosku o dofinansowanie odnoszących się do uzasadnienia kryteriów,
  - d) informacji dotyczącej typów projektów, do których zastosowanie ma dane kryterium.
9. Uzupełnieniu/poprawie mogą podlegać wyłącznie elementy wskazane w wezwaniu, o którym mowa w pkt 7. Jeżeli zmiany wprowadzane zgodnie z treścią wezwania, czynią koniecznymi dokonanie kolejnych zmian we wniosku o dofinansowanie – wówczas wnioskodawca wprowadza dodatkowe zmiany we wniosku o dofinansowanie i w odpowiednich załącznikach, informując o tym fakcie IZ FEL i uzasadniając konieczność wprowadzenia dodatkowych zmian. **Dokonane zmiany we wniosku o dofinansowanie nie mogą prowadzić do zwiększenia kwoty dofinansowania, wskazanej na etapie aplikowania.** O sposobie dokonania poprawy/uzupełnienia wnioskodawca informuje w piśmie przewodnim, które przekazywane jest w formie załącznika

w aplikacji WOD2021 wraz z poprawionym/uzupełnionym wnioskiem o dofinansowanie. W niniejszym piśmie wnioskodawca składa także wymagane wyjaśnienia.

10. W przypadku, gdy w projekcie wprowadzone zostaną zmiany inne niż te, o których mowa w pkt 9, projekt w zakresie kryteriów technicznych i/lub merytorycznych specyficznych, uzyskuje ocenę negatywną i nie podlega dalszej ocenie.
11. Niedokonanie przez wnioskodawcę wszystkich uzupełnień/poprawek wskazanych w wezwaniu, o którym mowa w pkt 7, dokonanie nieprawidłowych uzupełnień/poprawek, niezłożenie wyjaśnień lub złożenie wyjaśnień niedostatecznych (tj. takich, których treść nie pozwala uznać kryteriów za spełnione) stanowi podstawę negatywnej oceny projektu. W takim przypadku przedmiotem oceny jest wersja wniosku o dofinansowanie uwzględniająca dokonane uzupełnienia lub poprawę, pomimo że są niezgodne z zakresem wezwania. W przypadku negatywnej oceny projektu IZ FEL (po rozstrzygnięciu naboru) informuje wnioskodawcę o zakończeniu oceny projektu wraz z informacją o niespełnieniu kryteriów technicznych i/lub merytorycznych specyficznych i uzasadnieniem negatywnej oceny. Do doręczenia powiadomienia stosuje się przepisy działu I rozdziału 8 KPA.
12. Podstawę negatywnej oceny stanowi także niezłożenie wniosku o dofinansowanie w terminie wskazanym w wezwaniu, o którym mowa w pkt. 7 lub uzupełnienie/poprawienie wniosku o dofinansowanie i/lub złożenie wyjaśnień po terminie wskazanym przez IZ FEL. W takim przypadku podstawą oceny jest wersja wniosku o dofinansowanie, która została przekazana do uzupełnienia lub poprawienia.
13. Po ocenie wniosku o dofinansowanie pod kątem kryteriów merytorycznych technicznych i merytorycznych specyficznych KOP dokonuje oceny projektu pod kątem spełnienia kryteriów trafności merytorycznej oraz rozstrzygających.
14. Ocena spełnienia kryteriów trafności merytorycznej oraz rozstrzygających przeprowadzana jest niezależnie przez 2 członków KOP właściwych dla dziedziny: Kultura i dziedzictwo kulturowe oraz turystyka, specjalizacji: ds. turystyki i/lub dla dziedziny: Uzbrojenie terenów pod inwestycje, specjalizacja: ds. uzbrojenia terenów pod inwestycje. Każdy z członków KOP, dokonuje oceny każdego kryterium trafności merytorycznej oraz kryteriów rozstrzygających oraz uzasadnia liczbę przyznanych punktów. Kryteria trafności merytorycznej są kryteriami fakultatywnymi, punktowymi i mają na

celu przypisanie projektom określonej liczby punktów i wybranie projektów najbardziej wartościowych w kontekście realizacji celów FEL 2021-2027. W przypadku wystąpienia rozbieżności w ocenie projektu w oparciu o kryteria trafności merytorycznej polegającej na tym, iż jeden członek KOP w danej metodzie pomiaru przyznał punkty, drugi zaś punktów nie przyznał, bądź też w przypadku przyznania odmiennych wartości w kryterium rozstrzygającym, spełnienie kryteriów trafności merytorycznej oraz kryterium rozstrzygającego, względem których wystąpiły rozbieżności weryfikowane jest przez dodatkową wyznaczoną przez Przewodniczącego KOP osobę właściwą dla dziedziny: Kultura i dziedzictwo kulturowe oraz turystyka, specjalizacji: ds. turystyki i/lub dla dziedziny: Uzbrojenie terenów pod inwestycje, specjalizacja: ds. uzbrojenia terenów pod inwestycje. Podczas weryfikacji spełniania kryteriów trafności merytorycznej oraz kryteriów rozstrzygających wnioskodawca nie może zostać wezwany do poprawy/uzupełnienia.

15. Po ocenie merytorycznej projekt:

- a) zostaje zakwalifikowany do dofinansowania w przypadku uzyskania co najmniej 60% maksymalnej liczby punktów możliwej do uzyskania na ocenie merytorycznej, gdy kwota przeznaczona na dofinansowanie projektów w naborze wystarcza na objęcie dofinansowaniem projektu. Maksymalna liczba punktów w ocenie merytorycznej wynosi 100 pkt.,
- b) uzyskuje ocenę negatywną, w przypadku uzyskania co najmniej 60% maksymalnej liczby punktów możliwej do uzyskania na ocenie merytorycznej, gdy kwota przeznaczona na dofinansowanie projektów w naborze nie wystarcza na objęcie dofinansowaniem projektu,
- c) uzyskuje ocenę negatywną w przypadku uzyskania mniej niż 60% maksymalnej liczby punktów możliwej do uzyskania na ocenie merytorycznej,
- d) uzyskuje ocenę negatywną w przypadku niespełnienia kryteriów merytorycznych technicznych i/lub merytorycznych specyficznych.

16. W sytuacji, o której mowa w pkt. 15 lit. b, c lub d, IZ FEL informuje wnioskodawcę (po rozstrzygnięciu naboru) o negatywnej ocenie projektu wraz z uzasadnieniem oceny podając punktację uzyskaną przez projekt. Niespełnienie kryteriów merytorycznych będzie skutkowało negatywną oceną projektu. IZ FEL informuje wnioskodawcę o negatywnej ocenie projektu wraz z uzasadnieniem. Do doręczenia powiadomienia stosuje się przepisy działu I rozdziału 8 KPA.

17. Po zakończeniu oceny merytorycznej projektu, na stronie www.funduszeUE.lubelskie.pl oraz portalu www.funduszeuropejskie.gov.pl publikowana jest informacja o wyniku oceny.
18. Ostateczne rozstrzygnięcie w zakresie wyboru projektów do dofinansowania, które uzyskały wymaganą liczbę punktów, podejmuje ZWL.

5.3. Zakończenie oceny i rozstrzygnięcie naboru - wybór do dofinansowania

1. ZWL podejmuje decyzję dotyczącą zatwierdzenia wyników oceny merytorycznej oraz wyboru projektu do dofinansowania w ramach danego postępowania.
2. Po zakończeniu oceny merytorycznej KOP sporządza listę wszystkich ocenionych projektów z wyszczególnieniem projektów, które:
  - a) spełniły kryteria i uzyskały wymaganą liczbę punktów, albo
  - b) spełniły kryteria i uzyskały kolejno największą liczbę punktów, w przypadku gdy kwota przeznaczona na dofinansowanie projektów w naborze nie wystarcza na objęcie dofinansowaniem wszystkich projektów, o których mowa w lit. a.
3. W przypadku, gdy na liście, o której mowa w pkt. 2, wśród projektów które spełniły kryteria i uzyskały kolejno największą liczbę punktów, znajdują się projekty o tej samej liczbie punktów, a środki przewidziane na nabór nie pozwalają na dofinansowanie wszystkich, o wyborze tych projektów do dofinansowania decydują kryteria rozstrzygające.
4. Kryteria rozstrzygające są kryteriami, które określają kolejność projektów na liście i w ostateczności rozstrzygną o wyborze projektów o tej samej liczbie punktów.
5. W przypadku, gdy na podstawie kryteriów rozstrzygających nie jest możliwe ustalenie kolejności uszeregowania wniosków o dofinansowanie, wówczas o wyborze projektu do dofinansowania decyduje losowanie.
6. Losowanie odbywa się w obecności zainteresowanych Wnioskodawców, o czym są oni informowani przez ION niezwłocznie po stwierdzeniu, iż alokacja przeznaczona na dany nabór nie wystarczy na dofinansowanie wszystkich projektów, które uzyskały tę samą wymaganą liczbę punktów uprawniającą Wnioskodawcę do otrzymania dofinansowania, natomiast kryteria rozstrzygające nie pozwoliły na ustalenie kolejności uszeregowania projektów.

Nieobecność zainteresowanych Wnioskodawców nie powoduje odwołania lub unieważnienia losowania.

7. ZWL dokonuje wyboru projektów do dofinansowania na podstawie listy, o której mowa w pkt 2.
8. ZWL dokonując wyboru projektów do dofinansowania bierze pod uwagę jedynie te projekty, które spełniły kryteria i uzyskały wymaganą liczbę punktów. Ponadto, ZWL dokonuje wyboru zgodnie z kolejnością wynikającą z liczby uzyskanych punktów, biorąc pod uwagę kwotę środków przeznaczoną na dofinansowanie projektów w naborze. Dla projektów które uzyskały taką samą liczbę punktów w ramach naboru, a dostępność środków nie pozwala na wybór każdego z nich, o wyborze tych projektów do dofinansowania decydują kryteria rozstrzygające.
9. Wybór projektów do dofinansowania przez ZWL, o którym mowa w pkt. 7, może objąć projekty, dla których środki w naborze, nie są wystarczające na ich dofinansowanie we wnioskowanej kwocie. Wówczas za zgodą wnioskodawcy projekt może być wybrany z uwzględnieniem obniżonego poziomu dofinansowania, bez zmiany zakresu rzeczowego.
10. Wynikiem rozstrzygnięcia naboru i dokonania wyboru projektów do dofinansowania jest lista wszystkich ocenionych projektów, z wyróżnieniem projektów, które spełniły kryteria i uzyskały wymaganą liczbę punktów.
11. Lista, o której mowa w pkt. 10 podlega niezwłocznie publikacji na stronie internetowej www.funduszeUE.lubelskie.pl oraz na portalu www.funduszeuropejskie.gov.pl.
12. Po rozstrzygnięciu naboru i wyborze projektów do dofinansowania, ION w terminie 10 dni roboczych przekazuje informację zgodnie z przepisami działu I rozdziału 8 KPA do każdego z wnioskodawców o zakończeniu oceny jego projektu, w wyniku której:
  - a) projekt spełnił wszystkie kryteria wyboru projektów, uzyskał wymaganą liczbę punktów i został wybrany do dofinansowania – pismo zawiera informację o wyniku oceny wraz z uzasadnieniem oceny poprzez podanie liczby punktów, które projekt uzyskał.
  - b) projekt spełnił wszystkie kryteria wyboru projektów i uzyskał wymaganą liczbę punktów, lecz z powodu wyczerpania kwoty przeznaczonej na dofinansowanie projektów w naborze nie został wybrany do dofinansowania w wyniku rozstrzygnięcia naboru (negatywna ocena projektu) – pismo zawiera informację o wyniku oceny wraz

- z uzasadnieniem oceny. Pismo zawiera pouczenie o możliwości wniesienia protestu w celu ponownego sprawdzenia złożonego wniosku o dofinansowanie w zakresie spełnienia kryteriów wyboru projektów wraz z podaniem terminu na jego wniesienie, sposobu wniesienia i instytucji, do której protest należy wnieść oraz, wymogów formalnych protestu.
- c) projekt uzyskał ocenę negatywną, tj. nie spełnił kryteriów wyboru projektów na etapie oceny merytorycznej - pismo zawiera informację o zakończeniu oceny projektu wraz z informacją o niespełnieniu kryteriów i uzasadnieniem negatywnej oceny w odniesieniu do każdego z kryteriów, które zostało ocenione negatywnie. Pismo zawiera pouczenie o możliwości wniesienia protestu w celu ponownego sprawdzenia złożonego wniosku o dofinansowanie w zakresie spełnienia kryteriów wyboru projektów wraz z podaniem terminu na jego wniesienie, sposobu wniesienia i instytucji, do której protest należy wnieść oraz wymogów formalnych protestu.
- d) projekt uzyskał ocenę negatywną, tj. nie uzyskał minimalnej wymaganej liczby punktów na etapie oceny merytorycznej. Pismo zawiera informację o negatywnej ocenie wniosku o dofinansowanie wraz z podaniem wyniku oceny projektu (tj. punktacji uzyskanej przez projekt), uzasadnieniem oceny. Pismo zawiera pouczenie o możliwości wniesienia protestu w celu ponownego sprawdzenia złożonego wniosku o dofinansowanie w zakresie spełnienia kryteriów wyboru projektów wraz z podaniem terminu na jego wniesienie, sposobu wniesienia i instytucji, do której protest należy wnieść oraz wymogów formalnych protestu.
13. Po rozstrzygnięciu naboru i opublikowaniu listy, o której mowa w pkt. 10 ZWL może wybrać do dofinansowania projekty, które zostały negatywnie ocenione z uwagi na wyczerpanie kwoty przeznaczonej na dofinansowanie projektów w tym postępowaniu, pod warunkiem dostępności kwoty przeznaczonej na dofinansowanie projektów w ramach Działania 11.5.
14. Wybór projektów do dofinansowania, o którym mowa w pkt 13, następuje zgodnie z kolejnością zamieszczenia projektów na liście, o której mowa w pkt. 10, przy czym, o wyborze do dofinansowania projektów które uzyskały taką samą liczbę punktów w ramach naboru, a dostępność środków nie pozwala na wybór każdego z nich, decydują kryteria rozstrzygające. Decyzja w tej sprawie podejmowana jest poprzez zmianę ww. listy.

15. ION zapewnia dostępność listy, o której mowa w pkt. 10 oraz wszystkich jej zmian poprzez ich publikację na stronie internetowej www.funduszeUE.lubelskie.pl i portalu www.funduszeuropejskie.gov.pl.
16. Po dokonaniu wyboru kolejnych projektów, o którym mowa w pkt. 13, ION informuje każdego z wnioskodawców o wyborze projektu do dofinansowania. Do doręczenia powiadomienia stosuje się przepisy działu I rozdziału 8 KPA
17. Na listę projektów, o której mowa w pkt. 10 włączane są również projekty, które przeszły pozytywnie procedurę odwoławczą, zgodnie z uzyskaną liczbą punktów, z zastrzeżeniem, że nabór został rozstrzygnięty tzn. projekty zostały wybrane do dofinansowania
18. Włączenie projektu na listę, o której mowa w pkt. 10, odbywa się decyzją ZWL w sprawie zmiany listy.

5.4. Umowa o dofinansowanie

1. Wnioskodawca, którego wniosek o dofinansowanie został wybrany do dofinansowania podpisuje z IZ FEL umowę o dofinansowanie projektu, której wzór stanowi załącznik nr 6 do niniejszego Regulaminu.
2. Umowa o dofinansowanie projektu może zostać zawarta, jeżeli projekt spełnia wszystkie kryteria, na podstawie których został wybrany do dofinansowania, oraz zostały dokonane czynności i zostały złożone wymagane dokumenty wskazane w niniejszym podrozdziale.
3. Umowa o dofinansowanie projektu nie może być zawarta, w przypadku, gdy:
  - a) wnioskodawca nie dokonał czynności wskazanych w niniejszym podrozdziale Regulaminu,
  - b) wnioskodawca został wykluczony z możliwości otrzymania dofinansowania na podstawie przepisów odrębnych,
  - c) wnioskodawca zrezygnował z dofinansowania,
  - d) doszło do unieważnienia postępowania w zakresie wyboru projektów.
4. Kwota dostępnej alokacji w ramach naboru podlega ponownemu przeliczeniu przed podpisaniem każdej umowy o dofinansowanie zgodnie z zasadami wskazanymi w rozdziale 3.6 niniejszego Regulaminu. W przypadku wyczerpania dostępnej alokacji przed podpisaniem wszystkich umów o dofinansowanie, na pokrycie różnic kursowych wykorzystywana jest rezerwa, o której mowa w pkt. 2 podrozdziału 3.6.

5. Wnioskodawcy, których wnioski o dofinansowanie zostały wybrane do dofinansowania, na wezwanie ION wysłane drogą elektroniczną, poprzez system CST2021, składają w terminie 10 dni roboczych, liczonych od dnia następnego po dniu wysłania wezwania, wszystkie wymagane dokumenty określone w wezwaniu. Za moment złożenia wymaganych dokumentów określonych w wezwaniu uznawana jest data widniejąca na potwierdzeniu wpływu do systemu CST2021. Na prośbę wnioskodawcy przekazaną drogą elektroniczną poprzez system CST2021 przed upływem wyznaczonego terminu istnieje możliwość wydłużenia terminu złożenia wymaganych dokumentów (w tym załączników do umowy o dofinansowanie) o czas oznaczony, określony przez IZ FEL.
6. Przed podpisaniem umowy o dofinansowanie ION będzie wymagała złożenia poprzez system CST2021 (aplikacja: Projekty) załączników wskazanych w załączniku nr 7 do niniejszego Regulaminu. Weryfikacja przedłożonych dokumentów dokonywana jest w terminie nie dłuższym niż 30 dni od otrzymania kompletu dokumentów.
7. Co do zasady, po rozstrzygnięciu naboru i wyborze projektów do dofinansowania, a przed podpisaniem umowy o dofinansowanie nie jest możliwe dokonywanie zmian we wniosku o dofinansowanie. IZ FEL w szczególnych przypadkach dopuszcza jednak możliwość aktualizacji wniosku o dofinansowanie.
8. Aktualizacja wniosku o dofinansowanie może być dokonywana w sytuacji, gdy:
  - a) IZ FEL zidentyfikuje taką konieczność (np. w wyniku weryfikacji dokumentów, w tym załączników przed podpisaniem umowy). W tej sytuacji pracownicy ION sporządzają wezwanie o konieczności aktualizacji wniosku o dofinansowanie. IZ FEL przekazuje wezwanie drogą elektroniczną poprzez system CST2021.
  - b) Wnioskodawca zwróci się do IZ FEL z prośbą o możliwość aktualizacji wniosku o dofinansowanie oraz przedstawi opis planowanych do wprowadzenia zmian we wniosku o dofinansowanie w celu uzyskania akceptacji IZ FEL do wprowadzenia zmian (np. zmiany nazwy wnioskodawcy, zmiany osób upoważnionych do reprezentowania wnioskodawcy, zmiany adresu siedziby wnioskodawcy itp.).
9. Przed zawarciem umowy o dofinansowanie, IZ FEL zgodnie z art. 61 ust. 8 ustawy wdrożeniowej przeprowadza czynności mające na celu wykluczenie okoliczności mogących mieć negatywny wpływ na wynik oceny projektu.

10. Weryfikacja obejmuje w szczególności sprawdzenie:

- a) czy wnioskodawca złożył wszystkie wymagane dokumenty oraz czy są one spójne i poprawne (w przypadku, w którym wnioskodawca był wzywany do aktualizacji wniosku o dofinansowanie lub uzyskał zgodę IZ FEL na wprowadzenie zmian we wniosku o dofinansowanie, o których mowa w pkt. 8 powyżej dokonuje się również sprawdzenia odpowiednio, czy wprowadzono wszystkie zmiany wskazane przez IZ FEL oraz czy zmiany wprowadzone przez wnioskodawcę nie wykraczają poza zakres zaakceptowany przez IZ FEL i nie mają negatywnego wpływu na spełnienie kryteriów wyboru projektu);
- b) czy wnioskodawca figuruje w rejestrze podmiotów wykluczonych z możliwości otrzymania środków przeznaczonych na realizację programów finansowych z udziałem środków europejskich;
- c) poziomu dostępnej dla wnioskodawcy pomocy de minimis (jeżeli dotyczy);
- d) innych okoliczności ujawnionych po zakończeniu oceny projektu, a mogących mieć negatywny wpływ na wynik oceny projektów.

W szczególności, czy zachodzi obawa wyrządzenia szkody w mieniu publicznym w wyniku zawarcia umowy o dofinansowanie projektu albo podjęcia decyzji o dofinansowaniu projektu, w szczególności, gdy w stosunku do wnioskodawcy lub członka organów zarządzających wnioskodawcy niebędącego osobą fizyczną toczy się postępowanie karne lub karne skarbowe za przestępstwo składania fałszywych zeznań, przekupstwa, przeciwko mieniu, wiarygodności dokumentów, obrotowi pieniędzmi i papierami wartościowymi, obrotowi gospodarczemu, systemowi bankowemu albo inne związane z wykonywaniem działalności gospodarczej lub popełnione w celu osiągnięcia korzyści majątkowych, w związku z dofinansowaniem, które zostało udzielone ze środków publicznych na realizację projektu temu wnioskodawcy, podmiotowi powiązanemu z nim osobowo lub kapitałowo lub członkowi organów zarządzających tego wnioskodawcy lub podmiotu. Przez podmioty powiązane należy rozumieć podmioty, między którymi występują powiązania, o których mowa w art. 3 ust. 3 załącznika I do rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. Urz. UE L 187 z 26.06.2014, str. 1, z późn. zm.), niezależnie od tego, czy na podstawie umowy o dofinansowanie projektu

albo decyzji o dofinansowaniu projektu ma być udzielona pomoc publiczna.

11. Możliwe jest uzupełnienie lub poprawa przez wnioskodawcę zidentyfikowanych braków i/lub błędów w dokumentach złożonych na wezwanie ION, o którym mowa w pkt.5, przekazanych za pośrednictwem systemu CST2021 (aplikacja: Projekty). Termin na uzupełnienie lub poprawę wynosi 10 dni roboczych, liczonych od dnia następnego po dniu wysłania wezwania. Za moment złożenia uzupełnionych/ poprawionych dokumentów uznawana jest data widniejąca na potwierdzeniu wpływu do systemu CST2021.
12. Nietrzymanie terminu na złożenie dokumentów, o którym mowa w pkt.5 lub nietrzymanie terminu, o którym mowa w pkt.11, stanowi podstawę do odmowy zawarcia umowy o dofinansowanie.
13. Obok okoliczności wymienionych powyżej, przesłanką do odmowy zawarcia umowy o dofinansowanie jest przedłożenie przez wnioskodawcę podrobionych, przerobionych lub poświadczających nieprawdę dokumentów, podanie przez wnioskodawcę nieprawdziwych lub nierzetelnych danych, złożenie przez niego nierzetelnych lub nieprawdziwych oświadczeń w toku ubiegania się o dofinansowanie, co do okoliczności mogących mieć wpływ na wynik oceny.
14. Dofinansowanie objęte umową o dofinansowanie przyznaje się wyłącznie na pokrycie wydatków kwalifikowalnych. W przypadku, gdyby przed podpisaniem umowy okazało się (w szczególności w toku kontroli, o której mowa w art. 24 i 25 ustawy wdrożeniowej), iż całość lub część wydatków w projekcie jest (lub w razie udzielenia dofinansowania byłaby) objęta nieprawidłowością/nieprawidłowościami, stanowi to podstawę odpowiednio do odmowy zawarcia umowy o dofinansowanie lub do odpowiedniego obniżenia wysokości dofinansowania przyznanego dla projektu. Obniżenie wysokości przyznanego dofinansowania następuje poprzez zmianę listy, o której mowa w Rozdziale V Podrozdziale 5.3 pkt. 9 niniejszego Regulaminu, dokonywaną po odpowiednim dostosowaniu wniosku o dofinansowanie przez Wnioskodawcę. Wnioskodawca ma obowiązek dostosować wniosek o dofinansowanie w terminie 10 dni roboczych, liczonych od dnia następnego po dniu wysłania stosownego wezwania ION drogą elektroniczną poprzez system CST2021, aplikację WOD2021. Bezskuteczny upływ terminu na dostosowanie wniosku o dofinansowanie (niezłożenie wniosku o

dofinansowanie dostosowanego zgodnie z wezwaniem), stanowi podstawę do odmowy zawarcia umowy o dofinansowanie.

15. W przypadku stwierdzenia przesłanek uprawniających do odmowy zawarcia umowy o dofinansowanie, ION informuje o tym fakcie wnioskodawcę wraz z podaniem przyczyny odmowy zawarcia umowy. Do doręczenia powiadomienia stosuje się przepisy działu I rozdziału 8 KPA. W przypadku zaistnienia jakiegokolwiek przyczyny uzasadniającej odmowę zawarcia umowy o dofinansowanie projektu wnioskodawcy nie przysługują w stosunku do Województwa Lubelskiego jakiegokolwiek roszczenia w szczególności roszczenia odszkodowawcze lub roszczenia o zawarcie umowy.
16. Umowa podpisywana jest w siedzibie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego w Lublinie w terminie nie dłuższym niż 30 dni od zakończenia weryfikacji o której mowa w pkt. 6.
17. Za datę zawarcia umowy przyjmuje się datę podpisania umowy przez ostatnią ze stron.

5.5. Procedura odwoławcza

1. Wnioskodawcy, którego projekt wybierany w sposób konkurencyjny uzyskał negatywną ocenę w oparciu o kryteria wyboru projektów, tj.:
  - a) nie uzyskał wymaganej liczby punktów lub nie spełnił kryteriów wyboru projektów, na skutek czego nie może być wybrany do dofinansowania albo skierowany do kolejnego etapu oceny,
  - b) uzyskał wymaganą liczbę punktów i spełnił kryteria wyboru projektów, jednak kwota przeznaczona na dofinansowanie projektów w naborze nie wystarcza na wybranie go do dofinansowania,przysługuje prawo wniesienia protestu w celu ponownego sprawdzenia złożonego przez niego wniosku o dofinansowanie w zakresie spełniania kryteriów wyboru projektów. W terminie 14 dni od dnia doręczenia informacji o uzyskaniu negatywnej oceny projektu, może wnieść protest (protest nie może zostać wniesiony poprzez aplikację poprzez system CST2021). Protest należy wnieść do IZ FEL. W przypadku, gdy kwota przeznaczona na dofinansowanie projektów w naborze nie wystarcza na wybranie projektu do dofinansowania, okoliczność ta nie może stanowić wyłącznej przesłanki wniesienia protestu.
Protest musi zawierać:

- a) oznaczenie instytucji właściwej do rozpatrzenia protestu,
- b) oznaczenie wnioskodawcy,
- c) numer wniosku o dofinansowanie,
- d) wskazanie kryteriów wyboru projektów, z których oceną wnioskodawca się nie zgadza, wraz z uzasadnieniem,
- e) wskazanie zarzutów o charakterze proceduralnym w zakresie przeprowadzonej oceny, jeżeli zdaniem wnioskodawcy naruszenia takie miały miejsce, wraz z uzasadnieniem,
- f) podpis wnioskodawcy lub osoby upoważnionej do jego reprezentowania, z załączeniem oryginału lub kopii dokumentu poświadczającego umocowanie takiej osoby do reprezentowania wnioskodawcy.

W przypadku wniesienia protestu niespełniającego wyżej wymienionych wymogów formalnych właściwa instytucja, wzywa wnioskodawcę do jego uzupełnienia w terminie 7 dni, licząc od dnia otrzymania wezwania, pod rygorem pozostawienia protestu bez rozpatrzenia. Uzupełnienie protestu może nastąpić wyłącznie w odniesieniu do wymogów formalnych wskazanych w lit. a-c i f. Po bezskutecznym upływie terminu właściwa instytucja przekazuje wnioskodawcy informację o pozostawieniu jego protestu bez rozpatrzenia, pouczając go o możliwości wniesienia w tym zakresie skargi do sądu administracyjnego na zasadach określonych w art. 73. ustawy wdrożeniowej.

2. Protest może być doręczony:

- a) osobiście,
- b) w formie elektronicznej za pośrednictwem platformy teleinformatycznej (np. ePUAP),
- c) przez postańca lub
- d) nadany w polskiej placówce pocztowej operatora wyznaczonego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. - Prawo pocztowe,
- e) w formie elektronicznej za pośrednictwem publicznej usługi rejestrowanego doręczenia elektronicznego zgodnie z ustawą z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych.

3. W przypadku doręczenia protestu osobiście lub przez postańca, za dzień wniesienia protestu uważa się dzień jego wpływu do IZ FEL. W przypadku nadania pisma w placówce pocztowej, o której mowa w pkt.2 lit d, protest uważa się za wniesiony w terminie, o ile został on nadany przed upływem terminu do jego wniesienia.

4. Protest pozostawia się bez rozpatrzenia, jeżeli mimo prawidłowego pouczenia, został wniesiony:
  - 1) po terminie;
  - 2) przez podmiot wykluczony z możliwości otrzymania dofinansowania na podstawie przepisów odrębnych;
  - 3) bez spełnienia wymogów określonych w art. 64 ust. 2 pkt. 4 ustawy wdrożeniowej;
  - 4) przez podmiot niespełniający wymogów, o których mowa w art. 63 ustawy wdrożeniowej
5. Protest wnoszony jest do ION i rozpatrywany przez nią w terminie nie dłuższym niż 21 dni kalendarzowych licząc od dnia jego otrzymania. W uzasadnionych przypadkach termin rozpatrzenia protestu może być przedłużony, jednak nie może on przekroczyć łącznie 45 dni kalendarzowych od dnia otrzymania protestu.
6. ION informuje wnioskodawcę o wyniku rozpatrzenia jego protestu. Informacja ta zawiera w szczególności:
  - a) treść rozstrzygnięcia polegającego na uwzględnieniu albo nieuwzględnieniu protestu, wraz z uzasadnieniem;
  - b) w przypadku nieuwzględnienia protestu – pouczenie o możliwości wniesienia skargi do sądu administracyjnego na zasadach określonych w art. 73 ustawy wdrożeniowej.
7. W przypadku nieuwzględnienia protestu, negatywnej ponownej oceny projektu lub pozostawienia protestu bez rozpatrzenia na podstawie art. 64 ust. 3, art. 70 ust. 1 lub art. 77 ust. 2 pkt. 1 ustawy wdrożeniowej, wnioskodawca może w tym zakresie wnieść skargę do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Lublinie (WSA), zgodnie z art. 3 § 3 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2024 r. poz. 935 z późn. zm.). Skarga wnoszona jest przez wnioskodawcę bezpośrednio do WSA w terminie 14 dni kalendarzowych od dnia otrzymania informacji, o której mowa w zdaniu powyżej wraz z kompletną dokumentacją, o której mowa w art. 73 ust.3 ustawy wdrożeniowej. Kompletna dokumentacja jest wnoszona przez wnioskodawcę w oryginale lub w postaci uwierzytelnionej kopii.

8. Od rozstrzygnięcia WSA, zarówno Wnioskodawcy jak i IZ FEL przysługuje możliwość wniesienia skargi kasacyjnej do Naczelnego Sądu Administracyjnego (NSA). Skarga kasacyjna wnoszona jest w terminie 14 dni kalendarzowych od dnia doręczenia rozstrzygnięcia WSA.
9. ION uwzględniając protest może odpowiednio skierować projekt do kolejnego etapu oceny albo umieścić go na liście wszystkich ocenionych projektów, zgodnie z uzyskaną liczbą punktów.
10. Zgodnie z art. 65 ustawy wdrożeniowej wnioskodawca może wycofać protest do czasu zakończenia rozpatrywania protestu przez właściwą instytucję. Wycofanie protestu następuje przez złożenie IZ FEL oświadczenia o wycofaniu protestu zgodnie z art. 72 ust 2 ww. ustawy.
11. W przypadku wycofania protestu przez wnioskodawcę, IZ FEL pozostawia protest bez rozpatrzenia, informując o tym wnioskodawcę. Do doręczenia informacji stosuje się przepisy działu I rozdziału 8 KPA. W przypadku wycofania protestu ponowne jego wniesienie jest niedopuszczalne. W przypadku wycofania protestu wnioskodawca nie może wnieść skargi do sądu administracyjnego.
12. W przypadku, gdy na jakimkolwiek etapie postępowania w zakresie procedury odwoławczej zostanie wyczerpana kwota przeznaczona na dofinansowanie projektów w ramach Działania, protest pozostawia się bez rozpatrzenia, informując o tym na piśmie wnioskodawcę.

5.6. Unieważnienie naboru

1. Unieważnienie naboru może nastąpić w następujących przypadkach:
  - a) w terminie składania wniosków o dofinansowanie nie złożono wniosków o dofinansowanie lub
  - b) wystąpiła istotna zmiana okoliczności powodująca, że wybór projektów do dofinansowania nie leży w interesie publicznym, czego nie można było wcześniej przewidzieć, lub
  - c) postępowanie obarczone jest niemożliwą do usunięcia wadą prawną.
2. Unieważnienie postępowania może nastąpić w jego trakcie, gdy zaistnieje co najmniej jedna z trzech przesłanek z pkt. 1.
3. Unieważnienie postępowania może nastąpić po jego zakończeniu w wyniku zaistnienia przesłanek z pkt. 1 lit. b lub c.

4. IZ FEL nie może unieważnić postępowania z powodu przesłanki z pkt 1 lit. a, jeśli złożono przynajmniej jeden wniosek o dofinansowanie. W przypadku wycofania (anulowania) wszystkich wniosków o dofinansowanie po zakończeniu naboru, postępowanie w zakresie wyboru projektów do dofinansowania zostaje anulowane.
5. Postępowanie nie może zostać unieważnione, jeżeli została zawarta przynajmniej jedna umowa o dofinansowanie w ramach postępowania.
6. W przypadku unieważnienia naboru lub anulowania postępowania ION podaje do publicznej wiadomości informację o unieważnieniu/anulowaniu postępowania w zakresie wyboru projektów do dofinansowania w sposób konkurencyjny oraz jego przyczynach na swojej stronie internetowej www.funduszeUE.lubelskie.pl oraz portalu www.funduszeuropejskie.gov.pl. Informacja ta nie stanowi podstawy do wniesienia protestu, o którym mowa w art. 63 ustawy wdrożeniowej.

Rozdział 6. Klauzula informacyjna dla wnioskodawców/beneficjentów i osób wyznaczonych do kontaktu

Zgodnie z art. 13 i 14 rozporządzenia 2016/679²⁹ informuję, że:

1. Administratorem danych, który odpowiada za przetwarzanie Pani/Pana danych osobowych, jest Instytucja Zarządzająca – Zarząd Województwa Lubelskiego z siedzibą przy ul. Artura Grottgera 4, 20-029 Lublin, www.lubelskie.pl, info@lubelskie.pl.
2. Administrator danych osobowych wyznaczył Inspektora Ochrony Danych, z którym można skontaktować się pod adresem: ul. Artura Grottgera 4, 20-029 Lublin (adres e-mail: iod@lubelskie.pl).
3. Podstawami prawnymi przetwarzania Pani/Pana danych osobowych są:
  - art. 6 ust. 1 lit. c) rozporządzenia 2016/679 w zw. z art. 8 ust. 2 i art. 87 ustawy wdrożeniowej oraz w zw. z art. 4 rozporządzenia 2021/1060,

---

²⁹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych).

- art. 6 ust. 1 lit. e) rozporządzenia 2016/679 w zw. z art. 5 ust. 1 pkt 10 ustawy wdrożeniowej (Wytyczne dotyczące informacji i promocji Funduszy Europejskich na lata 2021-2027),
- art. 6 ust. 1 lit. b) rozporządzenia 2016/679 tj. przetwarzanie jest niezbędne do wykonania umowy, której stroną jest osoba, której dane dotyczą, lub do podjęcia działań na żądanie osoby, której dane dotyczą przed zawarciem umowy - w razie wyboru Pana/Pani projektu do dofinansowania skutkującego podjęciem działań zmierzających do zawarcia umowy oraz jej zawarcia,
- art. 10 rozporządzenia 2016/679 w przypadku przetwarzania danych osobowych dot. wyroków skazujących i czynów zabronionych w zw. z art. 12 ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 15 czerwca 2012 r. o skutkach powierzania wykonywania pracy cudzoziemcom przebywającym wbrew przepisom na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

4. Pani/Pana dane będą przetwarzane w następujących celach:

- wyboru projektów do dofinansowania, w tym przeprowadzenia procedury odwoławczej w przypadku wniesienia protestu,
- zawierania umów o dofinansowanie projektu lub podejmowania decyzji o dofinansowaniu projektu,
- zlecania płatności, wypłat oraz dokonywania płatności,
- monitorowania postępów realizacji programu,
- nakładania korekt finansowych,
- prowadzenie kontroli realizacji projektów,
- odzyskiwania kwot podlegających zwrotowi,
- ewaluacji programu,
- prowadzenia działań informacyjno-promocyjnych, w tym edukacyjnych,
- archiwizacji.

5. Dane osób do kontaktu w postaci: imię i nazwisko, email, numer telefonu Administrator pozyskał od Wnioskodawcy.

6. Dane mogą być udostępnione podmiotom upoważnionym na podstawie przepisów prawa w tym Instytucji Koordynującej UP (minister właściwy ds. rozwoju regionalnego), ministrowi właściwemu ds. finansów publicznych, instytucji audytowej, a także podmiotom, którym wymienione podmioty powierzyły realizację zadań na podstawie odrębnej umowy, w zakresie niezbędnym do realizacji ich zadań wynikających z przepisów ustawy

wdrożeniowej oraz podmiotom świadczącym usługi na rzecz Administratora : operatorom pocztowym i kurierom, dostawcom systemów informatycznych i usług (np. usługi wykonania badania ewaluacyjnego na zlecenie Instytucji Zarządzającej; usługi eksperckie w zakresie oceny projektów) oraz Lubelskiemu Centrum Innowacji i Technologii z zastrzeżeniem zapewnienia odpowiedniej ochrony danych osobowych.

7. Dane będą przechowywane przez okres niezbędny do realizacji celów przetwarzania oraz przez okres archiwalny wynoszący zgodnie z wymaganiami prawnymi³⁰ 10 lat, a następnie dokumentacja zostanie poddana procedurze brakowania (niszczenia). Okres przechowywania może zostać wydłużony przez Archiwum Państwowe.
8. Ma Pani/Pan prawo wniesienia sprzeciwu wobec przetwarzania Pani/Pana danych osobowych, gdy podstawą ich przetwarzania jest art. 6 ust. 1 lit. e) rozporządzenia 2016/679.
9. Ma Pani/Pan prawo żądać dostępu do swoich danych osobowych, ich sprostowania oraz ograniczenia ich przetwarzania.
10. Ma Pani/Pan prawo wniesienia skargi do Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych, gdy uzna Pani/Pan, iż przetwarzanie danych narusza przepisy rozporządzenia 2016/679.
11. Podanie danych osobowych, wskazanych w art. 87 ustawy wdrożeniowej, wymienionych we wniosku o dofinansowanie, wnioskach o płatność, innych formularzach uzupełnianych w CST2021 oraz proteście jest wymogiem ustawowym a ich niepodanie skutkuje brakiem możliwości złożenia danego wniosku lub realizacji czynności, do której są one wymagane lub pozostawieniem protestu bez rozpatrzenia. W przypadku zawierania umowy o dofinansowanie projektu podanie danych osobowych jest warunkiem jej zawarcia, a ich niepodanie skutkuje brakiem możliwości jej zawarcia.
12. **Wnioskodawca/beneficjent na podstawie art. 87 ust. 1 w zw. z art. 88 ustawy wdrożeniowej jest odrębnym administratorem w rozumieniu art. 4 pkt 7 rozporządzenia 2016/679, w związku z czym spoczywają na nim wszystkie obowiązki wynikające ze wskazanego aktu prawnego oraz**

---

³⁰ Zostały one określone w rozporządzeniu Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 stycznia 2011 r. w sprawie instrukcji kancelaryjnej, jednolitych rzeczowych wykazów akt oraz instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działania archiwów zakładowych.

innych przepisów dotyczących przetwarzania danych osobowych, w tym wypełnianie obowiązku informacyjnego.

Załączniki

1. Wzór wniosku o dofinansowanie.
2. Lista wymaganych załączników do wniosku o dofinansowanie w ramach Działania 11.5 Ochrona dziedzictwa naturalnego, bezpieczeństwo i rozwój zrównoważonej turystyki obszarów innych niż miejskie (typy projektu 1, 2, 3,4) programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 – konkurencyjny sposób wyboru projektu(na etapie aplikowania).
3. Instrukcja wypełniania załączników do wniosku o dofinansowanie w ramach Działania 11.5 Ochrona dziedzictwa naturalnego, bezpieczeństwo i rozwój zrównoważonej turystyki obszarów innych niż miejskie (typ projektu 1, 2, 3,4) programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 – konkurencyjny sposób wyboru projektu.
4. Opis wskaźników w ramach Działania 11.5 Ochrona dziedzictwa naturalnego, bezpieczeństwo i rozwój zrównoważonej turystyki obszarów innych niż miejskie (typ projektu 1, 2, 3,4) programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 – konkurencyjny sposób wyboru projektu.
5. Kryteria wyboru projektów w ramach Działania 11.5 Ochrona dziedzictwa naturalnego, bezpieczeństwo i rozwój zrównoważonej turystyki obszarów innych niż miejskie (typ projektu 1, 2, 3,4) programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 – konkurencyjny sposób wyboru projektu.
6. Wzór umowy o dofinansowanie projektu.
7. Lista załączników do wniosku o dofinansowanie, które należy zaktualizować/dołączyć przed podpisaniem umowy w ramach Działania 11.5 Ochrona dziedzictwa naturalnego, bezpieczeństwo i rozwój zrównoważonej turystyki obszarów innych niż miejskie (typ projektu 1, 2, 3,4) programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 – konkurencyjny sposób wyboru projektu.